

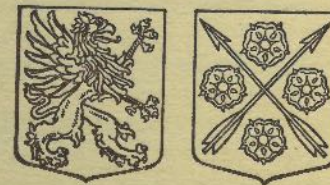
TIERPS TRYCKERI
AKTIEBOLAG
1949

Södermanlands-Nerikes Nation

MAJHÄLSNING

till landsmännen

22

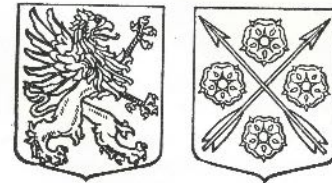
UPPSALA 1949

Södermanlands-Nerikes Nation

MAJHÄLSNING

till landsmännen

22

UPPSALA 1949

INNEHÅLL.

	Sid.
Från vår till vår	3
Landsmännen	12
Nationens ämbetsmän	15
Utgående balanser	17
In memoriam	19
Sörmlänningar och nerikingar vid akademien i Dorpat under 1600- talet av Bengt Löw	34
Nationen och landsmännen — några reflexioner . . . av Bengt Rundblad	56
Oxford and Uppsala — a comparison av Michael Meyer	63
»Tal till hembygden» av Olof Hambert	65
Uppsalastudentens historia	70
Veteranerna	71

Från vår till vår.

Hiems transit och med den alla vinterns bekymmer. Södermanlänningar och närkingar fylla åter de ljumma aprilkvällarna med hornbölande, och när Valborgsmässaafonen ingår, fylka sig skarorna åter med samma hisnande känslor som vanligt efter hornboskapen och vandrar åstad efter sörmlandsmarschens toner till Gillets festvåning. Dessförinnan hade vi påtagit mössor i Odinslund under helt fredliga former, valt fil. stud. Stig Ossian Ericson till innehavare av stipendiet Einar Petris minne samt sett ut över den skymmande vårnattens eldar, medan vi lyssnat till kårvicen, landsmannen Bengt Axhamres tal från Slottsbacken. Fortsättningen gick ävenledes i traditionens tecken: Gillesalen uppbyggdes med sörmländska värlåtar, värmlänningar hemsöktes och skändades under ledning av Förste kurator och småningom samlades vi i Nationsborgen. Denna bågvar alltmer under trycket av värfirarna, men ännu gick det att få plats, detta trots att en så revolutionerande nyhet som dans inlagts i programmet. Någon av de äldre landsmännen muttrade över detta, men fiertalet tjusades av rytmer och kvinnlig fägring, och nyheten gjorde nog ofrånkomlig succé. De småningom inströmmande smälänningarna blev visserligen helt desorienterade av att se alla sörmlänningar och närkingar på benen, och deras tarfliga angrepp blevo utan svårighet tillbakavisade.

1 maj ingick med regn och rusk, men ingen väderlek kan hindra den intensiva vårupplevelse, som majmiddagen alltid innebär. Bordet hedrades denna gång av bl. a. landshövding och fru Hammarskjöld, vilken förstnämnde apostroferades som klubbmästare för Sveriges nation under kriget. Nu gladdes han åt att sonen Claes som klubbmästare bjöd en delikat majmiddag. Direktör och fru Söderbäck och många andra äldre vänner gästade oss även, och Fritiof talade direkt till våra hjärtan som bara han kan. Som vanligt gästades vi av vänner från grannländerna, från Nylands Nation Agneta Kihlman och Gunnar Antell och från Norge och Tyskland vardera två studenter. Majmiddagen förflöt traditionellt frånsett Andre Kurators tal, vars anknytning till hembygden var flyktig, men vars luftiga poesi tjusade åhörarna mer än de flesta hembygdstal och lät dem drömma om soliga färdvägar i fjärran land. Talet, som för övrigt lämnar en hel del upplysningar om nutida studenters sätt att färdas i främmande land, återgives å annan plats i

Ett uppmärksammat inslag i stadsbilden: Södermanlands-Nerikes Nation på marsch till Idrottsplatsen.

årets Majhälsning. Men ack, vårt eget land var icke soligt och Polacksbacken en lervälling, där ljusa värklänningar var otänkbara. Nationsexercisen fick därför snabbt omorganiseras till gatustrider, där Nationen med hornboskapen som okuvligt vapen snabbt intog Uppsala stad under idogt marscherande. Först gick marschen till Centralen, där landshövding och fru Hammarskjöld togo avsked från Nationen och under öronbedövande hyllningar, inte minst från hornboskapen, bestego tåget. Atertåget till Nationen genomfördes framgångsrikt, och kvällen klingade ut i glad samvaro.

Redan en vecka senare var Nationen åter aktionsberedd, och med den oförtrutna hornboskapen i spetsen tågade lördagen den 8 maj ett 50-tal landsmän i träningsoverall och med fanor i spetsen till Idrottsplatsen för att delta i Studentkårens masstävlingar, åtföljda av söta stu-

Förste kurator Ulla Odmark på kuratorsrummet.

dentskor med matsäckskorgar fyllda av förfriskningar. Den pampiga inmarschen väckte stort uppseende och medverkade starkt till att Nationen placerade sig som god 4 i tävlingen, ett tidigare aldrig uppnått resultat.

Den 12 maj hölls vårterminens sista landskap, vilket formade sig till en kvinnornas erövring av kuratelet. Fil. stud. Ulla Odmark valdes till förste kurator och fil. mag. Brita Nordlander till bibliotekarie, och Nationen kunde under den närmaste veckan glädja sig åt en ovanlig publicitet. Ingen nytillträdande kurator torde ha intervjuats av en så lång rad dagstidningar, men så var hon också Nationens första kvinnliga kurator. Klubbmästare blev med. kand. Bo Åkerrén och klubbmästarinna jur. stud. Ulla Sandberg.

Som stipendiat sändes till Finland denna vår fil. stud. Ebba Carlsson.

Vårbalsdagen randades, och om den behöver endast sägas, att den i allo uppfyllde förväntningarna, inga traditioner försumrades. Allt var sång, rytm och värnatt. Kvinnan hyllades av jur. stud. Staffan Haeger, och hon värjde sig vänt i fil. stud. Marianne Gerlands gestalt.

Så avfolkades staden snabbt, och den 14 juli fanns det inte ens så många kvar i staden, att det räckte till en Bastiljstormning.

I mitten av augusti började landsmännen återvända till staden, och det visade sig att var och varannan använt ferierna till utlandsvistelser. I synnerhet hade pojarna »liftat» sig fram — mest i Frankrike —, medan flickorna ofta tagit plats i familj, med mer eller mindre sorglustiga erfarenheter till följd.

Trotsande ösregnet samlades den 19 aug. 25 landsmän med Skattemästaren som nestor i arkaden, där en god och animerad kräftsupé avåts i kulörta lyktors sken.

Terminens recentiorskull uppgick till 40 stycken. Alla dessa, så när som på ett par med giltigt förfall, samlades den 27 sept. till en mycket gemytlig informationsafton med thé i musikrummet. Förste kurator hälsade dem välkomna, och fil. mag. Erik Rankka kåserade om nationens historia, dess ämbetsmän och funktion samt gav några tips om lånemöjligheterna. Stipendienämndens sekreterare, med kand. Lennart Odeback, vägledde de nykomna i stipendiereglementenas irrgångar, och nationen förevisades av fil. kand. Erland Johnson och bibliotekarien, fil. mag. Brita Nordlander. Nationsångboken inköptes av samtliga recentiorer, och de mest kända sångerna inövades med liv och lust. Det blev en synnerligen lyckad och givande kväll, som tydligen verksamt bidrog till att göra de nyinskrivna positivt inställda till nationen.

Terminens första landskap ägde rum den 28 sept. Till hedersledamöter valdes professor Sixten Strömbom, Göteborg, och lektor Marcus Borgström, Linköping. Fil. stud. Stig O. Ericson och jur. stud. Richard Malmros valdes till seniorer.

Den 2 okt. hälsade prorektor, professor Folke Wetter, och Studentkårens ordförande, fil. mag. Folke Rudberg, recentiorerna officiellt välkomna till Universitetet och nationerna. För våra recentiorer hade den informella informationsaftonen haft till följd, att de blivit så varma i kläderna att de själva ordnat en högklassig underhållning till recentiorsgasken! På ansvarigt håll ansågs det ligga tillräckligt mycket av skändning redan i att så omedelbart få uppträde inför de kritiska äldre landsmännen. Inte bara recentiorskorna utan även recentiorerna visade också denna kväll, ävensom under fortsättningen av terminen, sin tjänstaktighet genom att sköta serveringen och biträda klubbmästarinnan med handräckning. Då de så i det sista numret av sitt program bevisade sin ödmjuka inställning och av Förste kurator som en nåd begärde att få upptagas bland de övriga landsmännen, kunde Förste kurator, trots folkets mummel, med gott samvete bevilja dem detta.

Torsdagen den 28 okt. kunde man omöjligt känna igen sig på nationen. Klubbmästarparet hade då anordnat biodans med soiré, kallad

»Fransk afton». Vid en flott anordnad bar i kommittérummet sålde »Rulle» Edén vin, recentiorer tillhandahöll varm korv och de 150 (!) gästerna bänkade sig vid småbord, som voro prydda med rödrutiga pappersdukar och ett överflöd av pains riches. Dansen till radiogrammofon och »frivillig» musik avbröts titt och tätt av genomgående högklassiga sång- och musikuppträdanden i fransk stil. Kvällen blev en klar succés — till det facila priset av kr. 1:75!! Exklusive vin . . .

Med största sorg och besvikelse fann sig klubbverket föranlåtet inställa den så traditionsrika gåsmiddagen, då endast ett 20-tal gäster, inklusive ämbetsmännen, anmält sig. En gåsmiddag i den gamla stilen betingar f. n. ett sådant pris att landsmännen icke anse sig ha råd därmed. Till ett annat år torde hela gåsmiddagsfirandet få ändras om till enklare former för att priset skall bli överkomligt. Känslan av en speciell feststämning vid de tillfällen, då äldre årgångar bevista nationens fester, är fortfarande mycket stark hos de yngre, och det är vår förhoppning, att en minskning av det kulinariska överflödet icke skall hindra Er från att söka och upprätthålla kontakt med Nationen och dess medlemmar!

»Från Monomotapa till Buskhyttan», så annonserades en nationsafton den 27 nov. Rektor Allan Degerman vid Åsa Folkhögskola och den ej helt okände landsmannen Torgil Ringmar ivrade, via diverse snedsprång till Genève, Madagaskar m. fl. ställen, för bättre kontakt med hembygden och folkbildningsarbetet där sammastades. Torgil »illustrerade» med sina bravurnummer ur spexet »På Madagaskar» och sjöng gluntar tillsammans med sin bror. En gästande österrikisk student slog landsmännen med häpnad och förtjusning genom att uppföra en enmansopera. Traditionen att äta nattsexan i trappen lever fortfarande, och underhållningen tycks även där bli allt rikhaltigare och i flera betydelser internationell.

Till landskapet den 9 dec. hade Förste kurator på grund av vacklande hälsa av sagt sig sitt uppdrag, och till hennes efterträdare valdes med. kand. Lennart Odeback. Jur. stud. Ingemar Ögren valdes till Andre kurator. Då även klubbmästarparet avgått, på grund av studiefliit, valdes till nytt dylikt fil. stud. Marianne Gerland och jur. stud. Bjarne Forss.

Av största betydelse för Nationen är de ändringar, som fröken Sigrid Ohlsson-Persson gjort av bestämmelserna rörande hennes donationer, varigenom dessa blivit likformiga med hennes styvfaders och samtliga fonder kunnat sammanslås till en enda på 50.000 kr. Hela årsräntan skall minst vart tredje år läggas till kapitalet, och f. ö. uttryckte fröken Ohlsson-Persson som sin vilja »att nationsnämnd och förvaltningsdirektion gemensamt framlägga förslag rörande räntans användning

samt att nationsfullmäktige, sedan landskapet yttrat sig över förslaget, å nationens vägnar fullgöra min styvfaders föreskrift 'att nationen genom beslut skall fastställa, på längre eller kortare tid, hur fondens årsavkastning skall användas.'» — Nationsfullmäktige den 13 nov. godkände med tacksamhet förändringarna, och så gjorde även landskapet. Man beslöt också till landskapsprotokollet foga ett tack till fröken Ohlsson-Persson för det intresse för Nationen och dess framtid, som hon genom sina donationsbestämmelser givit uttryck för. Nationens tack framfördes sedermera vid ett personligt besök av Förste kurator.

Terminen led alltså mot sitt slut, och som alltid förmärktes en ökad flit på alla fronter. I synnerhet arbetade flickorna febrilt med förberedelser för Lucia-firandet. Trots allt repeterande och snärj orkade klubbmästarinnan och de outtröttliga recentiorskorna uppvakta ämbetsmännen med lussekaffe vid en mycket tidig timma måndagen den 13 dec. Som förstärkning medförde de dock några ackompanjatorer-stjärngossar-trubadurer-pirater, vilka i någon mån störde det skira i Lucias och tärnornas uppenbarelse. Pojkarna hade tydligen beslutat sig för att inte låta flickorna få dominera hela Lucia-firandet detta år, varför gästerna fingo njuta av två cabareter under kvällens lopp. Vid nattsexan skötte nämligen pojkarna underhållningen med en manlig Lucia och många trevliga nummer. Som sig bör den kvällen tog dock flickornas underhållning priset. Scenerna avlöste varandra i snabb följd, och framförandet skedde med otrolig geist och spelglädje. Särskilt förtjänar i detta sammanhang revy författarinnan Marianne Gerland nämnas samt Anne-Charlotte Idmark och Ulla-Britta »Pippi» Fridh, vilka vid flera tillfällen glatt och villigt ställt sina obestridliga musikaliska och dramatiska talanger till förfogande och i hög grad bidragit till festernas framgång.

Tidens hets och effektivitet märks även på nationslivet. Ferierna bli för de flesta allt kortare. Ännu de allra sista dagarna före julafton voro åtskilliga landsmän kvar i staden.

De landsmän, som redan trettondedagsafton kommit tillbaka hade tillfälle att traditionsenligt avsluta julen i Nationens hägn. Julgransplundringen gick då av stapeln under livliga och intima former. Granen avbrändes med hjälp av några aftontidningar på källarkullen i oroande närhet av Karthago, som ju egentligen borde förstöras.

Terminens verksamhet inleddes för ovanlighetens skull på hembygdsfronten. Den 23 januari började nämligen den folkbildningskurs i Sörmlandssocknarna Lerbo—Sköldinge—Valla, vilken kurs Södermanlands-Nerikes Nation hade varit med att arrangera. I och med detta hade Nationens hembygdsarbete, som legat nere sedan 1939, återupptagits. Initiativtagare till denna kurs var Södermanlands läns bild-

En anslagstavla i hembygden.

ningsförbund, som genom sin konsulent, den frejdade landsmannen Torgil Ringmar, sökte kontakt med Södermanlands-Nerikes Nation. Svaret för Nationens del bars på ett förtjänstfullt sätt av hembygdsnämndens ordförande, fil. kand. Hans Christiansson, vilken tillsammans med Inspektor, Förste kurator och ett 10-tal landsmän övervar öppningshögtidligheten i Valla medborgarhus. En av Nationens förgrundsmän i hembygdsarbetet, docent Edvard Thermanius, höll högtidstalet. Inspektor hade dessförinnan predikat i Sköldinge sockenkyrka. — Under de följande kursveckorna medverkade flera landsmän såsom studiecirkelledare.

Den 12 februari anordnades som ett led i kursen en särskild Uppsala-afton. Tack vare medel, som dels insamlats i Sörmlands-bygder av direktör C. Westberg och dels utlovats av Södermanlands läns landsting, kunde ett 30-tal landsmän i buss resa till dessa trakter. Under rek-

torsparet Degermans och fil. kand. Torgil Ringmars värdskap hade de 30 utvalda en synnerligen angenäm veckohelg på Asa folkhögskola. Till dessa Nationens gynnare uttala vi ett varmt tack.

Vårt Uppsala-program, som gjorde stor succé, innehöll ett föredrag av fil. lic. Sven G. Svenson om »Diktens och verklighetens Uppsala», sång till luta av den numera riksbekante landsmannen Ulf Peder Olrog, gluntsång och framförande av valda partier ur »På Madagaskar». Kursen i sin helhet uppskattades livligt och kan tryggt noteras som en stor framgång för arrangörerna.

Vid landskapet den 3 februari meddelades bl. a. att Mindre Akademiska Konsistoriet stadfäst stadgeändringen om höjd terminsavgift, vilken nu får uppgå till 35 kronor exklusive avgifterna till studentkåren.

Efter en planerad släutfärd till Vårdsättra rediviva, som traditionsenligt måste inställas, inleddes vårterminens festligheter med en herrmiddag, vars vardagsbetonade torsdagsrätter avåts under stor trevnad.

Den 26 februari lades Nationens landgång ut för ett 100-tal landsmän, som kommo för att ombord på »Isbrytaren Södermanland-Nerike» hälsa en tidig vårs ankomst. Att den vårliga revy-båten just denna kväll råkade ut i den värsta snöyra, inverkade ej alls på humöret.

Mars månad dominerades helt av Studentkårens 100-årsjubileum, som firades den 12 mars i närvaro av Kronprinsen Regenten och Kronprinsessan med jubileumshögtidlighet i Rikssalen på Slottet, bankett med bal i Universitetets aula för drygt 1.000-talet personer etc. Då någon kårbal ej anordnats sedan 1937 var intresset för densamma mycket stort, och ett 60-tal landsmän deltog i den av solennitet och gemyt präglade festen. I samband med festligheterna utnämndes vår vördade skattmästare, förste bibliotekarien Jonas L:son Samzelius till riddare av Nordstjärneorden för sina insatser till studenternas fromma.

Lördagen den 12 mars återgäldade en grupp elever från Asa folkhögskola landsmännens besök därstädes. Det bjöds på förmiddagskaffe, varefter Nationen och Arkadien förevisades liksom staden i övrigt. Det är vår förhoppning att besöket skall ha inspirerat till fortsatta studier såsom Södermanland-Närkingar vid Uppsala Universitet.

Sedan krigsåren har sammanlagt ett 50-tal baltiska studenter varit inskrivna i Södermanlands-Nerikes Nation, men allteftersom de erhållit förvärvsarbete har antalet minskat till ungefär ett 10-tal aktivt studerande. Till förmån för dessa baltiska landsmän, vars ekonomiska situation ofta är mycket bekymmersam, anordnades den 3 april en lyckad soiré. Hela behållningen kommer att utdelas i form av ett eller flera stipendier. Alla försök från studenters sida att ekonomiskt hjälpa

sämre lottade kamrater måste givetvis bli ganska blygsamma, men vi hoppas att denna aktion skall bli till någon nytta. — De talrikt församlade fick i spexets form en del nya synpunkter på gästabudet i Nyköping. Bakom arrangemangen dolde sig ett berömvärdt arbete av många tjänstvilliga landsmän, bland vilka särskilt spexförfattaren fil. stud. Lennart Nordlund bör nämnas.

Denne har tillsammans med teaterdirektören fil. stud. Bengt Nirje bidragit på ett synnerligen uppskattat sätt till underhållningen även vid andra av läsårets fester, för vilket vi är dem tacksamma.

Under vårterminen har på söndagskvällarna »klubbaftnar» varit anordnade, då landsmännen under enkla och gemytliga former haft tillfälle att träffas på Nationen. Man har spelat bridge och schack, sjungit och dansat, pratat och druckit thé. Klubbmästarparet är verkligen värt en eloge för sitt utomordentliga arbete för dessa aftnar, som fyllt ett länge känt behov.

Stipendiatutbytet med Nylands Nation fortsätter även denna vårtermin. I början av april reste jur. stud. Ulla Sandberg till Finland och skall stanna där till den 15 maj. Den 20 april väntar vi vår nylandska gäst hit.

Från välvilliga landsmän har Nationen fått mottaga följande gåvor till Oppunda härads studentrums fond av byggmästare M. Larsson, Katrineholm, 100: — och av bankdirektör C. Westberg 50: — samt till Allmänna stipendiefonden av doktor E. Ordell, Norrköping, 100: — och av onämnd givare i st. f. blommor till fru Laurents bår 15: —.

Till alla dessa givare framföres Nationens varma tack.

Till alla landsmän runt om i landet sänder Nationen sin vårliga och hjärtliga hälsning.

Uppsala i april 1949.

Ulla Odmark.

Lennart Odeback.

Landsmännen.

1. Nyinskrivna.

	Född	Studentex. i	Fak.
Lennart Hartin	28/9 15	Uppsala	vt 40 Fh
Andres Kalm	3/7 27	Stockholm	vt 48 Fh
Silvia Korrol	22/5 27	Stockholm	vt 47 Fh
Liisi Maetalu	30/5 27	Stockholm	vt 47 Fh
Agneta Kihlman	26/3 28	Helsingors	vt 46 Fh
Björn Oest	1/10 26	Örebro	vt 45 —
Orvar Arvedson	4/10 25	Bryssel	vt 43 M
Ulf Lundahl	9/4 20	Stockholm	vt 41 Fh
Torsten Tjernvik	14/5 02	Örebro	vt 20 Fn
Inger Björkman	8/9 27	Uppsala	vt 48 J
Ragnar Arell	9/2 15	Eskilstuna	vt 34 Fn
Carl-Göran Bringer	2/8 27	Eskilstuna	vt 47 Fn
Hans Granfeldt	30/9 27	Eskilstuna	vt 47 M
Tord Karlefors	17/12 28	Uppsala	vt 47 M
Anders Svedlund	23/10 26	Eskilstuna	vt 47 Fh
Johannes Bäcklund	8/8 27	Uppsala	vt 46 Fn
Eric T:son Lindén	19/6 21	Uppsala	vt 48 Ft
Birgit Nordgren	14/2 28	Halmstad	vt 47 Fh
Ingrid Ericson	8/1 26	Uppsala	vt 47 Fh
Per Gerzén	10/11 25	Örebro	vt 44 M
Lars Qvennerstedt	20/12 28	Örebro	vt 47 Fh
Anne-Charlotte Idmark	1/10 30	Södertälje	vt 48 Fh
Lennart Skantz	28/3 28	Södertälje	vt 48 Fh
Ragnar Carlsson	17/6 27	Solbacka	vt 47 Fh
Bengt Magnusson	25/11 29	Örebro	vt 48 J
Eric Beck-Friis	13/4 23	Sigtuna	vt 43 J
Carl-Henrik Neijbert	4/5 29	Örebro	vt 48 Fh
Per Olof Odelsten	29/9 27	Örebro	vt 48 Fh
Christina Rydmark	25/9 29	Nyköping	vt 48 Fh
Sylvia Lindqvist	15/10 29	Örebro	vt 48 Fh
Birgitta Rahmqvist	19/9 27	Örebro	vt 47 J
Björn Liljestränd	30/12 26	Strängnäs	vt 47 Fh

Birgit Gustavsson	15/10 27	Örebro	vt 48 Fh
Barbro Jonsson	14/2 28	Norrköping	vt 47 Fh
Mihkel Sihver	26/6 19	Tallinn	vt 37 Fh
Arne Önersten	21/9 21	Eskilstuna	vt 41 Fh
Rune Söderblom	27/1 26	Örebro	vt 47 J
Gerda Horstmann	4/8 24	Ålborg	vt 42 Fh
Lars Dreijer	30/4 29	Örebro	vt 48 J
John Warner	28/9 28	Wembley	vt 46 Fh
Rolf Lindqvist	7/3 30	Uppsala	vt 48 J
Ulla Burmeister	29/9 28	Stockholm	vt 47 Fh
Britta Bergström	20/10 29	Stockholm	vt 48 Fh
Ulla Lundell	3/2 29	Nyköping	vt 48 Fh
Ulla-Britta Fridh	9/12 29	Uppsala	vt 48 Fh
Ilmar Ussisoo	1/3 24	Tallinn	vt 42 Fn
Gerd Nyrop	26/2 29	Sigtuna	vt 47 Fh
Sigge Callerud	9/1 13	Södertälje	vt 33 Fh
Gösta Gynnerstedt	5/9 28	Strängnäs	vt 47 Fn
Birgitta Lidin	26/5 29	Stockholm	vt 48 Fh
Janis Abolins	12/5 06	Lettland	vt 24 M
Märta Amrén	5/8 26	Södertälje	vt 47 Fh
Karin Nordström	14/4 27	Örebro	vt 46 M
Martin Wellander	30/10 22	Stockholm	vt 42 H
Ulla-Britta Grim-Påhlson	27/3 29	Nyköping	vt 48 Fh
Sven Olov Hall	7/6 23	Stockholm	vt 42 J
Gunnel Torius	30/9 29	Strängnäs	vt 48 Fh
Karin Tivenius	16/1 27	Örebro	vt 48 Fh
Lars Adolfsson	10/12 27	Örebro	vt 48 M
Börje Löfstedt	15/5 30	Nyköping	vt 48 M
Kjell Thuvesen	23/4 25	Södertälje	vt 47 Fn
Hermanis Ozolins	21/9 96	Riga	vt 20 M
Anna-Brita Wästberg	28/2 26	Uppsala	vt 46 Fh
Jan Idestam-Almquist	6/5 28	Stockholm	vt 47 Fh
Gerd Burjam	28/5 28	Helsingfors	vt 46 Fh
Birgitta Kihlman	10/4 25	Helsingfors	vt 43 Fh
Jon Sveinbjörnsson	27/7 28	Reykjavik	vt 48 Fh
Stina Gästrin	23/1 27	Helsingfors	vt 47 Fh

2. Examinerade.

Teologie licentiatexamen:

9/4 Alf G. H. Corell

Efterprövning i teologie kandidatexamen:

9/4 Alf G. H. Corell

31/3 Alf Johansson

Teologie kandidatexamen:

15/9 Georg K. G. Wanger

2/11 Sigurd E. Petri

15/12 Sven A. B. Helander

31/4 N. Torsten Bergsten

Jan M. Eneström

Carl Gustav V. Hellsing

E. Tage Holmström

Juris kandidatexamen:

29/5 A. Lars-Gerhard Gustafsson

Berta E. Hök

20/6 Ger Jalander

15/12 Jan W. Dufva

T. Göran Norlin

Lars E. F. Thermaenius

31/1 Richard J. R. Malmros

Medicine licentiatexamen:

27/5 Lars S. O. Andér

K. Lennart V. Forsberg

1/6 Bo R:son Källström

20/9 N. J. Gösta Neander

Medicine kandidatexamen:

20/5 Bo I. Åkerrén

Maj H. Larsson

27/5 Sture B. Ridelberg

18/11 Einar A. S. Helander

14/12 Anders A. Hakelius

17/1 I. Margareta Grundmark

Efterprövning i filosofie licentiatexamen:

28/5 Gösta E. Brogren

Filosofie licentiatexamen:

28/5 Karl Erik O. Holmberg

15/12 J. Harry Malmgren

31/1 Nils-Ola Nilsson

Efterprövning i filosofisk ämbetsexamen:

28/5 T. Inge Dahln

N. Åke Frigell

31/3 Kerstin Molin

Filosofisk ämbetsexamen:

28/5 Åke S. F. F. Holstein

J. L. Erland Johnson

A. Kerstin E. Molin

Torgny Nafsund

15/9 Per-Olof Holmberg

Sven G. Johansson

15/12 Christina E. Julén

31/3 Margareta Hagne

Elsa Fejmert

Filosofie kandidatexamen:

28/5 Ebba S. A. Carlsson

S. Gundrun Ramstedt

15/9 Kurt G. A. Eklöf

Sigrid M. Kjellberg

K. A. Margareta Lundén

Olga O. Rasins

15/12 M. S. Inger Alm f. Grek

Gunnel Björk

K. Staffan Landgren

Björn D. Palm

Lisa Söderberg

S. Gunnar O. Trygg

31/1 Ingeborg Mellin

J. Birger R. Pejler

31/3 Janis Cakste

Eva Cederblad

Kerstin Ericsson

Patrik Reuterswård

3. Avlidna.

	Stud.		Född
25/4 1948 Eric Carl Gustaf Bloomfield von Rosen	1900	Greve, godsägare	2/6 1879
5/7 1948 Knut Wilhelm Hallberg	1879	Kyrkoherde emeritus	2/10 1856
24/7 1948 Bertil Vilhelm Bodström	1909	Rektor	27/1 1891
1/8 1948 Johan Gerhard Mauritz Blomstedt	1901	Redaktör	15/1 1882
15/9 1948 Gerdt Erik Lovisin	1895	Friherre, gymn.-direktör	9/3 1887
22/9 1948 Johan Helge Forsing	1909	Provinsialläkare	3/4 1889
21/12 1948 Knut Arvid Rosander	1891	F. d. Förste pastor	31/10 1871
20/1 1949 Knut Rudolf Arvid Norrsell	1886	F. d. Länsassessor	16/10 1867
1/2 1949 John Jakob Nasiell	1914	Prakt. läkare	29/10 1891
13/2 1949 Joel Haugard	1910	F. d. Redaktör, författ.	12/4 1892
20/2 1949 Torsten Arvid Petri	1895	Kyrkoherde emeritus, Prost	15/5 1877
23/2 1949 Olof Enberg	1912	Kamrer	23/6 1892
23/2 1949 Abraham Unger	1889	F. d. Landshövding	31/10 1870
9/3 1949 Carl Adolf Christiansson	1885	F. d. Justitieråd	25/9 1866
28/3 1949 Erik Alexander Hallgren	1882	F. d. Rektor	13/11 1862
30/3 1949 Johan Richard Stenbeck	1894	Kyrkoherde emeritus, Prost	2/6 1875

Nationens ämbetsmän under läsåret 1948—1949.

Inspektör:

Professor Dick Helander

Förste kurator:

Fil. stud. Ulla Odmark (ht 48)

Andre kurator:

Med. kand. Lennart Odeback (vt 49)

Med. kand. Olle Lambert (ht 48)

Jur. stud. Ingemar Ögren (vt 49)

Bibliotekarie:

Fil. mag. Brita Nordlander

Skattmästare:

Förste bibliotekarie Jonas L:son Samzelius

<i>Klubbmästare:</i>	Med. kand. Bo Akerrén (ht 48) Jur. stud. Bjarne Forss (vt 49)
<i>Klubbmästarinna:</i>	Jur. stud. Ulla Sanäberg (ht 48) Fil. stud. Marianne Gerland (vt 49)
<i>Teaterdirektör:</i>	Fil. stud. Bengt Nirje
<i>Musikanförrare:</i>	Jur. stud. Bertel Mårtensson
<i>Sånganförrare:</i>	Jur. stud. Ingemar Ögren (ht 48) Jur. stud. Torsten Larsén (vt 49)
<i>Preparatförvaltare:</i>	Med. stud. Rolf Sundström (ht 48) Med. stud. Per Gerzén
<i>Idrottsledare:</i>	Jur. stud. Bjarne Forss Jur. stud. Bengt Magnusson
<i>Krönikör:</i>	Fil. stud. Lennart Nordlund (ht 48) Fil. stud. Marianne Gerland (vt 49)
<i>Nationsnämnd:</i>	Fil. mag. Christina Julén
Förste kurator (ordf.)	Fil. kand. Bengt Rundblad (sekr. vt 49)
Andre kurator (sekr.)	
Klubbmästaren	Med. lic. Lars Andér (vt 49)
Klubbmästarinnan	Fil. mag. Gösta Carlsson (vt 49)
Fil. stud. Eva Cederblad (ht 48)	Fil. mag. Anders Larsson (vt 49)
Fil. kand. Bengt Rundblad (ht 48)	Teol. kand. Sigurd Petri (vt 49)
Jur. stud. Claes Hammarskjöld (ht 48)	
Jur. stud. Ingemar Ögren (ht 48)	<i>Förvaltningsdirektionen:</i>
Fil. stud. Stig Ossian Ericson	Skattmästaren (ordf.)
Med. kand. Olle Lambert (vt 49)	Andre kurator (sekr.)
Fil. stud. Gun von Sydow (vt 49)	Universitetsbokhandl. Nils Wallin
Jur. stud. Alf Jungmark (vt 49)	Lektor Matts Essén
Jur. stud. Henry Montgomery (vt 49)	Flygläkare David Melchersson
	Docent Arne Furumark (ht 48)
	Med. lic. Lennart Forsberg (ht 48)
	Fil. stud. Bengt Axhamre (vt 49)
<i>Stipendie- och betygsnämnd:</i>	Fil. lic. Gösta Brogren
Förste kurator (ordf.)	Fil. lic. Lars Hellberg (vt 49)
Med. kand. Lennart Odeback (sekr. ht 48)	
Andre kurator	<i>Självhjälpsföreningen:</i>
Teol. stud. Rolf Arvidsson (ht 48)	Fil. mag. Erik Rankka (ordf.)
Fil. mag. Jörel Sahlgren (ht 48)	Teol. stud. Gunnar Westerlind
Jur. stud. Ingemar Ögren (ht 48)	
Fil. stud. Bengt Axhamre	<i>Sällskapet V. f. N.:</i>
	Fil. stud. Karl-Otto Österberg (ordf.).

Utgående balanser i nationens räkenskaper.

1. Skattmästarens huvudbok 31 aug. 1948.

Tillgångar: Obligationer och aktier 61.000:—; I fastigheter placerade fondmedel 253.980:85; I studielånefonden placerade fondmedel 45.000:—; Tillfälliga lån 406:44; Inteckningslån 20.525:—; På bankräkning 8.786:48; På sparbanksräkningar 40.218:16; På postgiro-konto 472:33; S:t Larsg. 4 1.519:24 (Tomt 1:—, Byggnader 1.517:24, Möbler 1:—); S:t Larsg. 6 A 75.430:71 (Tomt 20.000:—, Byggnader 55.429:71, Möbler 1:—); S:t Larsg. 6 B 433.930:90 (Tomt 50.000:—, Byggnaden 343.941:54, Möbler och pannor 39.989:36); Resterande hyra och värmeersättning 2.722:76; Förskott till Andre kurator 1.000:—; Räntebalans 250:48; Felaktigt utanordnat stip. 170:—. Summa kronor 945.413:35.

Skulder: Förskott 20:52; För högt erlagd ränta å fondmedel 112:50; I fastigheterna placerade fondmedel 253.980:85 (S:t Larsg. 4 1.519:24, S:t Larsg. 6 A 75.430:71, S:t Larsg. 6 B 177.030:90); Lån i Stadshypotekskassan f. S:t Larsg. 6 B 250.000:—; Lån i Svenska Handelsbanken f. S:t Larsg. 6 B 400:—; Donationsrum i S:t Larsg. 6 B 48.111:89 (Askers härads rum 6.500:—, Oppunda härads rums fond 4.490:35, Arvid Nilssons rum 16.206:33, Enevald Widebecks rum 6.900:34, Claes Blums rum 10.312:60, Donationsrumsfonden 3.702:27); I förskott och för högt levererade hyror 654:53; Ej utbetald preliminär skatt för överstäderskan 72:—; Nationsfonder 55.963:74 (Studentrumsfonden 10.909:75, Per Perssons fond 10.149:23, Per Perssons sjuk-kassefond 20.660:—, Biblioteks-fonden 9.241:42, Hebbes fond 2.096:99, Cassels fond 1.083:10, Hembygdsbibliotekets fond 1.110:48, Sjölanders fond 712:77); Stipendiefonder 335.874:36 (Oscar Scippels fond 71.730:98, Frcundts fond 40.335:89, Marcus Borgströms fond 20.453:84, Walmstedts fond 18.101:13, Enskilda stipendiefonden 17.924:67, Allmänna stipendiefonden 15.424:95, Widebecks fond 12.758:59, Norstedts fond 12.472:32, Baggés fond 11.122:23, Jörgensens fond 11.182:95, Hammarsstens fond 11.666:19, Per Perssons stipendiefond 10.282:91, Sigrid Ohlsson-Perssons fond 10.330:—, V. f. N:s fond nr I 6.528:56, V. f. N:s fond nr II 2.385:24, V. f. N:s reservfond 2.650:95, V. f. N:s jubileumsfond 10.749:30, Wibergs fond 9.918:57, Löfgrens fond 6.496:64, Margareta Holms fond 6.665:27, Annells minnesfond 6.160:12, Consul Perssons och hans dotters med. dr Martha P:son Hennings fond 4.728:66, Mossbergs fond 3.985:34, Wahlfisks fond 3.992:03, Sandqvists fond 3.771:38, Broms fond 1.700:23, Einar Petris minnesfond 2.355:42); Reserverade medel 222:96. Summa kronor 945.413:35.

2. Studielånefondens huvudbok 31 aug. 1948.

Tillgångar: På bankräkningar 21: 98; Fordringar av låntagare 311.863: 70 (Borgenslån 201.288: 70, Borgensfria lån 3.000: —, Statsgaranterade lån 107.575: —); Räntefordringar 134: 30; Överbetalning av förlagslåneränta 112: 50. Summa kronor 312.132: 48.

Skulder: Lån hos kreditgivare 289.628: 15; Reserverade medel 22.226: 08; Förskott 3: 25; Förlagslåneränta 275: —. Summa kronor 312.132: 48.

3. Andre kurators huvudbok 31 dec. 1948.

Tillgångar: Kontant 634: 47; Postgiro 520: 81; Bank 3.288: 51; Garantilån i Uppsala Studenters kreditkassa 3.593: 55; Förskott till Handlånekassan 5.000: —; Lager av äldre porträttkataloger 1: —; Av 1928 års kataloger 1: —; Av 1937 års kataloger 1: —; Av 1947 års kataloger 1: —; Av äldre sångböcker 1: —; Av 1944 års sångböcker 958: 46; Lager av »Förteckning över nu levande landsmän» 1: —; Inventarier under Andre kurators vård 1: —; Inventarier under Idrottsförmannens och Teaterdirektörens vård 1: —; Lager av kuratorsklubbor 1: —; Utestående fordringar: 1) terminsavgifter 3.421: 60; 2) plikter 384: —; 3) telefonavgifter 544: 90; 4) bidrag till fackelfonden 8: —; 5) subskribenter för porträttkatalogen 1947 372: 90. Summa kronor 18.736: 20.

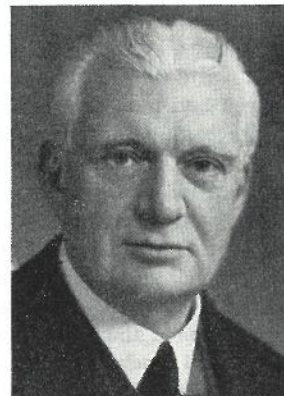
Skulder: Donationsfonder: Nationsmatrikelfonden 1.590: 45; Nationshistoriefonden 4.698: 04; Fanfonden 269: 65; Porträttfonden 653: 51; Pianofonden 3.090: 11; Fackeltågsfonden 1.000: —; Inspektors resterande inestående honorarium 590: —; Kassareserver: Nationskassan 784: 85; Reservkassan 630: 62; Honorariekassan 774: 50; Bibliotekskassan 880: 39; Musikkassan 778: 66; Preparatkassan 1.660: 18; Sommarkursernas konto 1.008: 10; Beredskapsskyttekassan 52: 84; Internationella kassan 274: 30. Summa kronor 18.736: 20.

4. Självhjälpsföreningens huvudbok 31 dec. 1948.

Tillgångar: Terminsavgifter 472: —; Ordinarie lån 12.925: —; Handlån 8.767: 51; Handlåneräntor 907: 24; Upl. Ensk. Bank A.-B. 1.483: 51; Studielånefondens 35.200: 52; Räntefria borgenslån 18.540: —; Kassabehållning 288: 57; Postgiro 1.681: 45. Summa kronor 80.265: 80.

Skulder: Grundfonden 17.704: 77; Kom. Jonssons donation 44.021: 03; Räntefria borgenslån 18.540: —. Summa kronor 80.265: 80.

In memoriam.

Eric von Rosen.

Nationens hedersledamot sedan 1926 greve **Eric Carl Gustaf Bloomfield von Rosen** avled den 25 april 1948. Han var född i Stockholm 1879 och tog studentexamen i Visby men kom såsom ägare till Rockelstads gods i Helgesta att känna sig som sörmlänning. Vid Uppsala universitet skrev han in sig ht 1900 men kom då att tillhöra Gotlands nation.

Eric von Rosen var en grand seigneur av i vårt land mycket ovanligt slag. Son till en oscariansk sjöofficer och hovman och en förmögen amerikanska hade han kosmopolitismen i blodet. Redan i sin tidiga ungdom fick han se sig om överallt i världen. Hans vägar förde honom under årens lopp bl. a. till Sydamerikas urskogar, till det mörkaste Afrika, till Egypten, Palestina, Grekland. Inom Sveriges gränser älskade han särskilt att ströva omkring i lappmarkerna, där han till och med vid St. Sjöfallet blev markägare — han var samtidigt en framgångsrik alpinist.

Många av Eric von Rosens resor hade sina bestämda syftemål — i stor utsträckning gjordes de i den etnografiska forskningens tjänst. De samlingar han hopbragte donerade han frikostigt till Statens etnografiska museum, som han gynnade även på andra sätt. Det var med

sorg i hjärtat han såg åren gå, utan att denna utomordentligt märkliga institution fick ett varaktigt och värdigt hem.

Trots att Eric von Rosens forskningsresor gävo rikt utbyte, publicerat även i voluminösa och påkostade tryckta framställningar, var hans syn på kulturföreteelserna i första hand konstnärernas. Han älskade att dramatisera utvecklingen och föredrog de konkreta, ibland drastiska parallellerna före den objektiva och avmätta skildringskonst, som vanligen utmärker vetenskapsmannen.

Så vitt jag förstår, var hans största glädje att uppleva nya och egenartade miljöer och att vara tillsammans med färgrika och originella människor. Själv spred han med sin konstnärliga begåvning och sina sällskapstalanger fest och glans omkring sig, vart han kom. När han reste mellan sina replipunkter i landet — utom Rockelstad och Rosendal i Lappland ägde han vid slutet av sitt liv Holmtjärn i Jämtland, Gryngevik på Gotland, gård i Vadstena och villa i Alsten — hade han alltid lutan med i bagaget, och han ägde förmågan att även muntligen skildra sina än upplyftande, än bizarra reseäventyr.

Det var denna miljö, kraftigt färgad av världens egen personlighet, som några medlemmar av nationen fingo uppleva sommaren 1926, när Eric von Rosen bjöd ned oss till Rockelstad som gäster för några dagar. Vi — ty också Sigurd Wallin och jag blevo kallade, fastän vi inte längre bodde kvar i Uppsala. Säkerligen stå dessa dagar ännu alldeles levande för dem som voro med, t. ex. den charmanta middag, som serverades oss resklädda studenter på silverfat av frackklädda betjänter. Grundligt lärde vi känna alla de rika skatter, som det pittoreska tegel-slottet hyste av konstföremål, böcker, souvenirer och minnen från resorna och av de märkliga personer värden kommit i beröring med. Den tama björn, som slottsherrn hemfört från Karelen och som många år lufsats omkring i parken, hade han visserligen nu tvingats att skjuta. Men inom den privata naturpark, som avsatts på betryggande avstånd från bebyggelsen, kunde vi beskåda den hydda, där två stockholmsynglingar sommaren 1919 levat stenåldersliv under den förfarne hemmaregissören Ernst Kleins ledning. Den bevarades nu som ett monument.

Eric von Rosen hade en obetvinglig lust att då och då ta till orda i dagens sociala, kulturella och politiska frågor — och där kunde man ju inte alltid följa honom. Men hans hjärta var kedjat vid det land, där han blivit född, trots all kosmopolitism. När jag sista gången samtalande med honom, hade han gjort en ny stor upptäckt: han hade funnit, att i det närliggande Tiveden inte långt från den hembygd vår landsman Gustaf Neander ville utforska, dolde sig ett kulturellt reliktområde, som han förmenade vara lika viktigt att utforska, på sitt sätt kanske till och med lika intressant, som de afrikanska »träskfolk», hos vilka

han tidigare sökt nyckeln till åtskilliga etnografiska problem. Han var då som alltid den entusiastiske talesmannen för sin idé och pådrivaren för att få den prövad och bestyrkt.

Kanske var ändå Eric von Rosens största förtjänst, att han inte nöjde sig med att kasta fram idéer och sätta andra i arbete. Han hjälpte också verksamt till att skapa förutsättningarna för framgången. Det hade han gjort hela sitt liv, och strax före sin bortgång räckte han för sista gången en stödjande hand till den etnografiska forskning, som han så varmt älskat och omhuldat. Det var nämligen han, som skaffade fram de medel, som möjliggjorde publiceringen av Karl Nickuls monumentala skildring av de finska skoltlapparna, Suenjel, som under krigsåren bröto upp från sina gamla fiskevatten och renbetesmarker på den sida av gränsen, som nu är rysk, och som därmed lämnade öde ett samhälle med uråldriga traditioner och av det största vetenskapliga intresse, även universellt sett.

Gösta Berg.

Bertil Bodström var född i Ekeby, Nerike, 1891 och avlade mogenhetsexamen vid Nyköpings högre allmänna läroverk 1909 samt inskrevs vid Uppsala universitet och i Södermanlands-Nerikes nation i sept. samma år. Han avlade fil. kand.-examen i dec. 1911 med historia som huvudämne och i jan. 1914 fil. mag.-examen i bl. a. nordiska språk och litteraturhistoria. Därpå vistades han i Paris i och för historiska studier och språkstudier, tills han efter det första världskrigets utbrott återvände till Uppsala för teologiska studier och avlade efter två år teol. kand.-examen. Sedan ägnade han sig åt licentiatstudier i litteraturhistoria vid Stockholms högskola och Köpenhamns universitet. Några år tjänstgjorde han vid Kungliga biblioteket.

Under en utomlandsresa redan våren 1913, huvudsakligen till Italien, grundlades hans redan tidigare skönjbara starka intresse för katolicismen, förklarligt kanske av hans på modernet romanska härstamning och hans historiska studier, vilket resulterade i en övergång till den katolska kyrkan några år senare och redaktörskap i den katolska tidningen *Credo*.

Efter provår vid Södra latinläroverket i Stockholm tjänstgjorde han under de följande åren i olika Stockholmsläroverk. På 1930-talet startade han Stockholms handelsinstitut, som han innehade till sin död i juli 1948, då han dukade under för den sjukdom som han sedan länge lidit av.

H. L.—r.

Helge Forsing. Hötsterminen 1909 inskrevos i Södermanlands-Nerikes nation 4 recentiorer, vilka ej som de övriga kommo från läroverken i Nyköping och Örebro utan från Norrköping. Dessa fyra voro Otto Eneström, teol. stud., Rolf Höjer, fil. stud., Helge Forsing och under-teknad, båda med. stud. Orsaken till att vi valde Södermanlands-Nerikes nation och ej Östgöta dit flera av våra studentkamrater sökte, var att ryktet om det glada och kamratliga nationalslivet i den förra nått oss redan innan vi satt vår fot i Uppsala. Av olika anledningar hade vi också rättighet att vinna inträde i Södermanland-Nerikes nation. För mitt och Helge Forsings vidkommande berodde detta på att vi båda voro födda i Södermanland, han i Floda, jag i St. Malms till varandra gränsande församlingar, fast våra elementarstudier ägt rum i Norrköping. Helge Forsing och jag voro under många år rumskamrater i Norrköping och senare även i Uppsala. I läroverket var Forsing en flitig och ordentlig dicipel, hans bästa ämne var matematik, där han var vår gamle matematiklärare, »Radix», gunstling och fick A i studentbetyget. På hösten 1909 började vi gemensamt våra medicinska studier i Uppsala, där Forsing avlade med. kand.-examen 1913. Sedan dröjde det av olika orsaker, bl. a. en del vikariat, innan han 1928 avlade sin med. lic.-examen i Stockholm. Efter ett flertal olika förordnanden blev han provinsialläkare i Ljugarns distrikt på Gotland 1932 och förflyttades 1938 till Torsby distrikt, där han verkade till sin död.

Jag skall ej skildra Forsings läkargärning, men jag vet, att han var högt uppuren av sina patienter. Genom sin gedigna karaktär hade han också alla förutsättningar att bli en god läkare. Efter de gemensamma uppsalaåren gingo våra vägar isär, och det var endast få gånger som vi sammanträffade. Då kom samtalet givetvis snart in på de glada studentåren i Uppsala. Forsing, som sedan skolåren gick under kamratnamnet Jumbo — väl beroende på hans ganska massiva stofthydda — var visserligen av en lugn och försiktig natur — ett arv från hans storbondesläkt — men han var på samma gång glad och god, trivdes i kamratlivet och var omtyckt av alla. Vi fyra norrköpingsstudenter höllo visserligen ihop även i Uppsala, men snart rycktes vi in i den livaktiga kull av 08-or, som satt så stora spår ej minst i nationens nöjesliv. Forsing gjorde väl inga större insatser i nationalslivet, jag tror knappast han bekläde någon förtroendepost därstädes, men han deltog flitigt i detsamma och skall av sina samtida nationskamrater ihågkommas som en god och glad landsman.

John Hellström.

Den 21 december 1948 avled i sitt hem i Falsterbo f. d. Förste pastorn och överläraren vid Långholmens centralfängelset **Knut Arvid Rosander**. Arvid Rosander var född den 31 oktober 1871 i Långbro församling (nu Örebro stad). Han var son av seminarieföreståndare Anders Rosander och Klara Albertina Askling. Han blev student i Örebro 1890 och inskrevs i Södermanlands-Nerikes nation den 11 september 1891. Han bedrev teologiska studier och avlade prästexamen 1902. Efter olika förordnanden som vice pastor bl. a. i Örebrotrakten ingick han 1905 i fångvårdsstaten. Han tjänstgjorde som fängelseman i Karlskrona från 1915, i Malmö från 1917 och blev 1925 förste pastor och överlärare vid Långholmen. Han gick i pension 1937 och flyttade till Falsterbo, där han tidigare inköpt ett hus. Rosanders fångvårdstjänstgöring inföll under en tid, präglad av andra idéer än nu. Om hans insatser kan dock sägas, att de även för eftervärlden satt spår efter sig.

Han sörjes närmast av sin maka, född Agrell (prostdotter från Frustana) samt en dotter, gift och bosatt i Stockholm.

Sven Blom.

Den 20 januari avled i Örebro f. d. länsassessorn **Knut Rudolf Arvid Norrsell**. Han var född i Vintrosa i Nerike den 16 oktober 1867. Avlade mogenhetsexamen i Örebro 1885. Inskrevs i Södermanlands-Nerikes nation 1886 samt avlade hovrättsexamen 1890. Efter vanlig tingstjänstgöring blev han kronolänsman i Över-Luleå 1894 och kronofogde i Luleå 1903. Han erhöll 1912 transport till Kronofogdetjänsten i Väster-Närke. I samband med indragning av kronofogdetjänsterna blev Norrsell landsfogde i Örebro län 1917, men lämnade denna tjänst 1924 och blev i stället länsassessor i Örebro, i vilken befattning han kvarstod till pensionsåldern 1932.

Norrsell var försynt och tillbakadragen och av utomordentlig rätträdighet. Han var en förnämlig representant för den svenska ämbetsmannakåren, korrekt och omutlig. Ehuru han genom omständigheternas makt tvangs att under några perioder av sitt liv vara åklagare inför domstolar, voro åklagarens uppgifter honom i själva verket förhatliga. Det låg honom emot att angripa någon, även bovar, och det är känt, att åklagaresysslan därför var honom direkt motbjudande. Han tvekad därför icke när tillfälle bjöds att lämna landsfogdetjänsten och övergå till en något lägre tjänst. I själva verket var det så karaktäristiskt för den hederlige och stillsamme Norrsell att handla så.

En fin och ädel son av Nerike gick ur tiden med länsassessor Knut Norrsell.

Magnus Wistrand.

Joel Haugard.

Joel Haugard. Född 12/4 1892. Död 13/2 1949. Student i Örebro 1910. Avlagt tentamina för med. kand.-examen i anatomi och osteologi samt för fil. kand.-examen i nord. språk, litteratur- och konsthistoria. Avbröt de akademiska studierna i och med värnplikts fullgörande och världskrigets utbrott 1914.

När major Hjalmar Trafvenfelt i året 1937 gick bort, förlorade Askersund och Sydnärke en man, som i decennier ägnat kärlekens omsorger åt att på duken fästa idyller såväl som storslagna scenerier från dessa nejder.

När författaren och förutvarande redaktören för Askersunds Tidning Joel Haugard söndagen den 13 sistlidne februari gick in i döden, förlorade Sydnärke och dess stad en man, som ägde gåvan att i ord måla vad han såg och vad han gladdes åt i sin hembygd. Sveriges Författarreförening miste därmed en av sina medlemmar.

Joel Haugard älskade icke offentligheten. En man av stor försynthet var han. Han ville icke synas men vara och verka i det fördolda.

Han älskade ej heller striden. Där diskussionens vågor välvde sig höga och hetsiga inlägg kommo fram — där fann han ingen trivsel. Att vara samman med honom personligen eller i hans skönlitterära alstring innebar och innebär att känna sig förflyttad »bortom sorlet».

Att läsa Joel Haugards skönlitterära arbeten såsom »Ann Dayots», »Syskonen Karel», »Porträttet och andra noveller» samt »Promenader

i en liten stad» är som att lyssna till en vårbäckes vänliga porlande och att njuta av väna blomster, vilka lysa emot en från vägkanten.

Fråga än väl, i fall någon svensk författare har gåvan till sådan inlevelse i naturens många skiftningar och dagrar som just Joel Haugard eller så som han utnyttjat denna begåvning. Han tröttnade ej att iakttaga och beskriva, vad han såg. Säkerligen skulle denne författare kommit att producera mera av skönlitterär art, i fall han ej genom sitt redaktörsskap tvingats att bli stationär. Uppenbart är att ett liv, i vilket resor ingå, bidrager att göra och hålla en författares iakttagelseförmåga frisk. »Vi bli avtrubbade, om vi gå alltför länge i vår vardagstillvaro. Men under en resa låta vi intrycken strömma in på oss och få en vaknare blick för det karakteristiska hos människor och natur också i den miljö, vi vände tillbaka till.» (G. Tideström.)

Att Haugard icke lämnade tidningsmannabanan för att helt kunna ägna sig åt skönlitterärt författarskap är något, som vann bl. a. Ellen Keys fulla sympati. I brev 16/8 1920 skriver hon: »Ni har Ert yrke och skriver få böcker. När vår vitterhet hade sin första 'guldålder' — då gjorde diktarne detsamma. Nu, sedan både guld-, silver- och kopparåldern vikit för 'talmi-åldern', äro trillingar årligen musernas vana.»

Föredömligt förvaltade Haugard honom anförtrodda pund. Av tidsfördriv hade han intet behov. Vål förtjänt var utmärkelsen »Illis quorum meruere labores».

Han trivdes i sin hemstad. Där fann han det gott att vara. Han kunde nog aldrig tänka sig att bo och arbeta annorstädes. I en hopsummering av sina intryck från ett besök på Örebro-utställningen 1928 skriver han bl. a.: »Då jag i morgongryningen nalkades Askersund och såg de första solstrålarna spela över staden och den spegelblanka Alsen samt hörde fågelsången från trädgårdarna, så tänkte jag: Örebro må ha min beundran och högaktning, men det lilla Askersund har dock mitt hjärta».

I en uppsats med rubrik »Sommar i Askersund» skriver Haugard bl. a.: »Jag står vid det öppna fönstret i mitt rum och ser ut över trädgården framför mitt fönster. Den nästan svämmar över av blommande syrener. Den fuktiga jorden ångar i den varma luften. Heta vindstråk föra ibland över till mig en svag doft av syrenerna, och jag tycker det nästan är, som om jag stode i dörren till ett växthus. — Det skall bli kvällar som denna, lika vackra, då jag ej finnes till, då andra, främmande människor skola stå här i mitt rum, och jag tänker, att man får ta det som en gåva, var dag man får leva — — —.»

I och genom sina böcker — de skönlitterära såväl som de, vilka skildra Norra Vättersbygden och dess huvudort — kommer Joel Haugard att bevaras undan glömskan. En gata i hans hemstad är sedan någon

tid uppkallad efter honom. Så länge personer finnas med sinne för de välklingande ordens och de goda tankarnas intima musik, skall vad han skrivit och givit alltid äga intresserade och tacksamma läsare.

Karl Bäckgren.

När prosten **Torsten Petri** den 19 februari 1949 överskred timlighetens gräns, var det en synnerligen verksam man, som slutade sina dagar. Född 15 maj 1877 var han präst i tredje släktled. Efter studier i Uppsala prästvigdes han 1904 och blev år 1911 komminister i Ödeby. År 1916 kom han som komminister till dåvarande Mellösa-Flens pastorat och blev 1932 kyrkoherde där. I Mellösa stannade han även sedan annexförsamlingen år 1940 blivit självständig. Prost över egen församling blev han 1947 och emeritus 1948.

Torsten Petri var, som ovan antytts, i sällsynt grad en arbetets man. Otaliga uppdrag av kommunal natur kommo på hans lott. Allt skötte han med ordning och reda. Hans förnämsta intresse förblev dock livet igenom prästens kall. Här förverkligade han på ett särskilt sätt tröhetens och uthållighetens ideal. Han var dessutom framsynt och som ett bevis på hans initiativkraft kan nämnas byggandet av Flens församlingshem, som genom sitt läge blivit en centralpunkt i länet för att ej säga stiftet. En lång följd av år var han ordförande i Oppunda-Vilåtinge kretsen av Allm. Svenska Prästföreningen.

Petri var en man med bestämda åsikter, som han icke tvekade att föra till torgs, även om de icke stämde överens med allmänna opinionens. I debatter och överläggningar stred han med kraft för sin övertygelse och många äro de anekdoter, som äro i svang om hans fyndiga svar och dräpande repliker. Vid första sammanträffandet kunde han verka reserverad, men den som då icke stöttes tillbaka, blev snart varse att han hade humor och gott hjärta. Allt svek var honom fjärran. Han var redbarheten själv. Han gladdes att sitta i ämbetsbröders lag och uppskattade en god historia och ett välfunnet svar även då det berörde honom själv. Om sitt inre var han mest förtegen. Prövningar och motgångar bar han tyst för sig själv. Det som skymtade fram av hans inre liv lät ana en oskrymtad gudsfruktan.

När Petri den 26 februari fördes till det sista vilorummet på Mellösa kyrkogård, hade griftetalaren till text psalt. 37: 23: »Genom Herren bliva en mans steg fasta». Det var så med Torsten Petri.

Georg Kling.

Olof Enberg.

Olof Enberg, född i Ljusdal den 23/6 1892, student i Örebro 1912, inskriven i nationen s. å., anställd i Industrikommissionen och därefter under 8 år bokförare hos Grubbens & Co. A/B, Stockholm. Efter 2 års anställning i U. S. A. som bokförare innehade han under 10 år befattningen som kamrer och huvudbokförare hos export- och importfirman Hugo Fränkel & Co. A/B samt i 5 år som kamrer hos export- och importfirman Labor och hos Bostadsrättsföreningen Fågelbärstrådet, Stockholm, gift 1924 med Ida Lindqvist (Örebro), död i Stockholm den 23/2 1949.

När budet kom, att Olle Enberg gått bort, väcktes till nytt liv både glada och vemodsfyllda minnen från de få men lyckliga studentår, då Olle och jag stodo varandra nära. Vår vänskap gick i musikens tecken: Hugo Alfvén hade kommit till Uppsala, och alla musicerande studenter fylldes nästan till bristningsgränsen av den entusiasm, han ingav. — Vi samarbetade både på nationen, där han efterträdde mig som musikanförrare, och överallt annars, där musik skulle göras. — På de sista trettio åren träffades vi aldrig personligen men hade ändå en viss förbindelse med varandra genom gemensamma vänner. Han tillhörde de icke få studenter som under första världskriget lockades till kommissionerna för att sedan icke återvända och fullfölja sina studier. I sin livsgärning var han rastlöst verksam. Överansträngning bröt med tiden hans krafter, och de sista åren var han en dödsmärkt man. Blidhet och väfnasthet voro hela livet igenom utmärkande drag i hans väsen. Alla, med vilka han kom i närmare beröring, enas om det vackraste eftermäle: det värmer hjärtat att minnas honom.

Nils E. Wetterstrand.

Abraham Unger.

Den 23 januari 1949 avled i Karlstad förutvarande landshövdingen i Värmlands län **Abraham Unger**.

Han var född i Söderala år 1870 och son till sedermera häradshövdingen i Nora domsaga Magnus Unger och hans maka, född Axell. Han blev student i Örebro år 1889 och inskrevs höstterminen samma år vid Uppsala universitet och i Södermanlands-Nerikes nation.

Inom nationen var han, enligt vad som uppgivits, en glad och gärna sedd deltagare i festliga tillställningar och samtidigt mycket aktivt intresserad i nationens angelägenheter i övrigt. Han innehade sålunda ett flertal ämbeten inom nationen. Läsåret 1890—1891 var han teaterföreståndare, läsåret 1891—1892 klubbmästare och under kalenderåret 1894 var han nationens 2:e kurator. Efter studierna, som avslutades med juris kandidatexamen år 1895, kom hans verksamhet emellertid att helt förläggas utanför nationens landamären.

Redan sistnämnda år inträdde Unger i Kungl. Maj:ts kansli och tjänstgjorde där inom civil-, jordbruks- och sjöförsvarsdepartementen. I sistnämnda departement blev han expeditionschef år 1915 och därjämte statssekreterare år 1917. Till landshövding i Värmlands län utnämndes han år 1921 och kvarstod såsom sådan till pensionsåldern år 1936.

Den Ungerska släkten har gamla förbindelser med Värmland och med flera av de äldre släkterna där, och den nye landshövdingen, som ju personligen var en främling för Värmland, när han kom dit, blev lätt hemmastadd i förhållandena och vann snart sina länsbors förtro-

ende. Han hade mycket av de egenskaper, som värdesättas i Värmland. Han såg ej alltför mörkt på svårigheter och besvärligheter, och han ägde förmåga att taga vara på de ljusa och goda sidorna i tillvaron. Han var hjälpsam, välvillig och tillmötesgående, och han förde ett gästfritt hus.

När Unger tillträdde sitt nya ämbete i Värmland hade han en lång och på erfarenheter rik tjänstgöring inom statsförvaltningen att bygga på, och han hade förskaffat sig goda förbindelser med de centrala myndigheterna i huvudstaden, som han kunde utnyttja till gagn för sitt län. Som landshövding förblev han alltjämt den korrekta och plikt-trogne ämbetsmannen, och den som under en längre tid stod honom nära i det dagliga arbetet kunde inte undgå att högt skatta hans samvetsgrannhet och duglighet och hans aldrig svikande intresse för de många olika uppgifter, som tillhörde en landshövdingens ämbetsgärning.

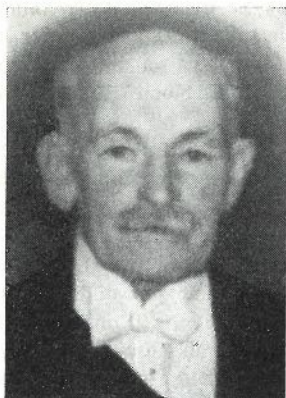
Här är inte platsen att närmare gå in på alla dessa uppgifter; något må dock nämnas. Under Ungers tjänstetid fullföljdes i ökad takt den särskilt av biltrafiken påkallade förbättringen av länets vägar. Unger bedrev vägärendena med stor energi. Goda resultat nåddes, och det var inte bara huvudvägarna, som moderniserades, även vägförbindelserna med de i kommunikationshänseende mera missgynnade delarna av länet blevo tillgodosedda. Den betydelsefulla förbättring av länets vägnät, som genomfördes under hans ledning, skall alltid räknas honom till förtjänst. Såsom ordförande i länets hushållningssällskap nedlade Unger ett förtjänstfullt och gagnande arbete; gott omdöme och förutseende präglade hans insatser till jordbrukets fromma. Länets industri och skogsbruk kunde alltid räkna på hans stöd och tillmötesgående. Även för de sociala och kulturella strävandena inom länet räckte hans tid till, han lämnade gärna sin medverkan inom det ena eller andra området, när så behövdes eller begärdes.

Landshövding Unger var en god talare. Han hade alltid något att säga, hans anföranden voro väl disponerade och hade en elegant och värdad form. Det var stil och värdighet över hans framträdande. Sina representativa plikter fullgjorde han på ett förnämligt sätt, och där hade han ett gott stöd i sin maka, fru Sandra Unger, född Leufstedt, en begåvad och allmänt intresserad dam, som avled något år före honom.

Närmast sörjande vid hans frånfalle äro sonen, byråchefen i utrikesdepartementet Stig Unger, och dottern fru Beth Berggren, bosatt i Göteborg, samt måg, sonhustru och barnbarn.

Värmlänningarna bevara sin gamle landshövding i tacksam hägkomst.

Elias Stenius.

Carl Christiansson.

F. d. justitierådet **Carl Christiansson** avled den 9 mars 1949. Född i Östra Vingåkers församling 1866, blev han student i Örebro 1885. Han inskrevs samma år i nationen och tog hovrättsexamen 1892. Efter långvarig tingstjänstgöring och en treårig adjunktion i Svea hovrätt innehade han förordnande som revisionssekreterare tills han 1908 utnämndes till häradsförordning i Östernärkes domsaga. Två år senare kallades Carl Christiansson till ledamot av Högsta Domstolen, där han — med avbrott för ledamotskap i lagrådet — verkade till sitt inträde i pensionsåldern.

Av denna summariska levnadsbeskrivning framgår, att Carl Christianssons huvudsakliga gärning var förlagd till de tre domssalarna på Stockholms slott. Eftersom allmänheten intill senaste tiden icke haft tillfälle att följa rättegången i högsta instans, har den där utförda domargärningen i de flesta fall kommit att vara så gott som okänd. Att denna lott blev Carl Christianssons sammanhänger även med den naturliga blygsamhet som utmärkte honom. Så mycket större uppskattning rönnte Carl Christiansson inom den krets människor som hade förmånen att samarbeta med honom eller eljest fick närmare insyn i hans livsverk. En befordran till ledamot i Högsta Domstolen är oftast byggd på meriter såväl i rättsskipningen som i andra värv, såsom inom lagstiftningen. När utnämningen betingas enbart av domarmeriter, kan man vara övertygad om att särskilda domaregenskaper framträtt och gjort sig gällande. Om någon önskar bevis, står bättre exempel än Carl Christiansson knappast att uppvisa. Med stora insikter, vidsynt-

het och utomordentligt säkert omdöme förenade han ett varmt hjärte-lag och en ädel livsstil. Hans inlägg i rådslagen avlyssnades uppmärksam och vägde alltid tungt. Och det ansvar, som mången gång är domaren tungt att bära, fyllde honom ständigt och gav åt hela hans uppträdande det drag av betänksamhet som påtagligt förstärktes under årens lopp.

Fastän Carl Christiansson var sitt domarkall mycket hängiven, hyste han också andra intressen. Han var i verklig mening en kulturpersonlighet och följde inträngande allt som rörde sig i tiden. Om honom kan t. o. m. sägas, att han på modernt vis odlade en hobby: samling och studium av mynt och medaljer.

Den som skriver dessa rader var under de sista tre åren av Carl Christianssons ämbets-tid hans medarbetare i Högsta Domstolen. Ännu efter tretton år bevaras den äldre kollegan i ett synnerligen livligt och tacksamt minne. Att det också är så ljusst beror icke minst på den godhet som städse utgick från hans vänsälla person.

Harry Guldberg.

När rektor **Erik Hallgren** gick bort den 28 mars i år, tjuogoett år efter pensionsålderns inträde, blev läroverkslärarkåren en visserligen inte färgrik, men så mycket mera färgstark personlighet fattigare. Jag föreställer mig att han som rektor hade inte så litet gemensamt med en del andra, något äldre kraftkarlar i samma position, som numera är legendariska, en Carl Lundberg, en Carl von Friesen o. a.

Själv gjorde jag hans bekantskap, när han var tämligen nybliven rektor vid Högre Realläroverket i Göteborg, och jag nyutnämnd lektor därstädes. Det var ju min första bekantskap med läroverken (frånsett skoltid och provår). Två ting slog mig emellertid: den goda ordningen bland pojkarna — utan småaktigt pedanteri — och den lika goda kamratandan i kollegiet. Båda delarna tillskrevs allmänt och med fog rektorns person, som på ett mycket karakteristiskt sätt förenade barsk auktoritet med humor, rättrådighet och gott hjärta. Erik Hallgren var en slagfärdig man — i ordets alla bemärkelser. Snar till vrede kunde han vara — på ämbetets vägnar — och kraften i hans släggarmar var inte att leka med. Men hans repliker och inkast hade också slagkraft och träffsäkerhet. Helst gick de i den godlynt humoristiska, gärna lite vitsiga genren. Och de anekdoter, som berättas härom, när gamla Realstudenter träffas, är otaliga. Han var f. ö. själv en road och rolig anekdotberättare. Hans yttre, med den tungt kraftiga gestalten, den bistra minen och »skuggan kring hans ögonbryn» påminde om molnskockaren Zeus. Men när en pojkaktig solglimt bröt igenom molnen —

Erik Hallgren.

såsom den ofta gjorde — kunde han vara oemotståndlig. Därom fanns inte mer än en mening. Att han förstod sig på att ta pojkarna, kunde man inte missta sig om. Efter hans bortgång kom det till mångstämmigt uttryck i Göteborgspressens spalter, inte minst genom insända skolhistorier.

Hans undervisning (i matematik och fysik) lär f. ö. ha varit mycket effektiv, samtidigt som den gärna upplivades och kryddades av humoristiska inpass.

Som läroverkslärare lade han sig inte mycket i de enskilda lärarnas förehavanden, kanske t. o. m. litet för litet, kunde man någon gång tycka. Han skötte sitt, och såg till att den yttre ordningen upprätthölls. Resten var de enskilda lärarnas ensak. Dessutom hade hans goda hjärta en mycket stark talan i kinkiga fall; det fanns nog inte så litet av en i det längsta omsorgsfullt dold vekhet på botten.

Hallgrens insatser i Göteborgs kulturliv (utanför läroverket) föll egentligen på två områden. Han var många år en nitisk ordförande i folkskolestyrelsen, under en krävande övergångstid. Och en verksam medlem av Götiska förbundet, som nog efter hans avgång från rektoratet fick huvudparten av hans intresse. Vad dess verksamhet går ut på, har jag endast dunkla föreställningar om, men både hans ovanliga

sällskapsgåvor och hans uppriktiga fosterlandskärlek — utan stora åthävor — torde där ha kommit till sin rätt. Att han också i denna krets var varmt uppskattad framgår bl. a. därav, att han vid sin död var förbundets stormästare.

Erik Hallgren hade naturligtvis som alla andra sin begränsning. Hans typ skulle kanske inte ha passat lika bra i nutidens läroverk. Han var inte någon pappers- och paragrafmänniska, såsom en nutida rektor — med eller mot sin vilja — i första rummet måste vara. Hans psykologiska insikt och uppfattning hade väl också sina brister. Men han realiserade ett ideal, som är minst lika betydelsefullt i en rektors utsatta och krävande ställning: han var alltigenom en man, en sann israelit, i vilken inget svek fanns.

Hilding Celander.

Prosten **Johan Richard Stenbeck** föddes den 2 juni 1875 i St. Malms församling, där hans fader, sedermera kyrkoherden och prosten Johan Stenbeck i Götunda, då var präst. Efter studentexamen i Nyköping inskrevs han ht 1894 vid Uppsala universitet och avslutade sina studier där med vederbörliga examina för att den 15 juni 1902 tillsammans med sin broder Carl prästvigas för hemstiftet. Under sin tid som präst i vårt stift fick han i sin tjänst lära känna stiftets båda delar Närke och Södermanland. Sålunda innehade han tjänst som skolpräst i Lerbäck 1903 och blev 1905 komminister i Asker i Närke. Där stannade han till år 1913 då han valdes till förste komminister i V. Vingåkers stora pastorat. Kyrkoherdetjänsten i Fogdö och Helgarö tillträdde han den 1 maj 1916. Emeritus blev han 1 april 1946.

I nära 44 år fick således Stenbeck göra tjänst i Strängnäs stift av Sveriges kyrka. De sista tolv åren måste han på grund av hjärtlidande söka biträde av adjunkt. Rik var den erfarenhet, som han under sin arbetsdag hann samla. Sin största begåvning hade han nog i det praktiska livets mångahanda vardagsuppgifter. Han anförtröddes med en mångfald av ordförandeuppdrag och kassaförvaltare, och allt vad han fick om händer, skötte han med kunnighet och omsorg.

Innerligt älskade Prosten Stenbeck kyrkan och dess gudstjänst. Fogdö skönt restaurerade helgedom vittnar för all framtid om hans insats. Från sina församlingsbor fick han möta förtroende och tillgivenhet på grund av sitt ödmjuka väsen och deltagande framträdande. Han kände sin begränsning och ville icke lysa med lånta fjädrar. Men just därför blev han välsignad och till välsignelse.

Prosten J. R. Stenbeck avled i sitt hem i Strängnäs onsdagen den 30 mars 1949 och sörjes närmast av maka och två döttrar.

Folke Tyrbjörn.

Sörmlänningar och nerikingar vid akademien i Dorpat under 1600-talet.

Av Bengt Löw.

Då akademien i Dorpat år 1632 invigdes, var detta en händelse av stor kulturpolitisk betydelse för de baltiska provinserna. Men under sin korta verksamhetstid, vilken infaller i två perioder 1632—1656 (1665) och 1690—1710, kom den att främst frekventeras av svenska och tyska studenter. Det tidigare skedet (omkr. 1100 imm.) karakteriseras av en livlig verksamhet, medan det senare (omkr. 600 imm.) splittras genom det nordiska krigets utbrott och akademiens förflyttning till det mera skyddade Pernau (1699).

Redan före den officiella invigningen voro två sörmlänningar tillstädes i Dorpat, och så följde under årens lopp en jämn och stilla ström av sörmlänningar och nerikingar, där endast året 1651 bryter den normala frekvensen med 25 immatrikulerade (15 söd. och 10 ner.),^{1*} vilket troligen sammanhänger med Zach. Klingii utnämning till superintendent i Livland och prokansler vid akademien (1651). Den siste sörmlänningen inskrevs endast en kort tid innan Pernau-akademien måste upphöra, och han är också den ende under 1700-talet.

De senaste årens livliga diskussion av de upsaliensiska studentnationernas ålder² har alldeles bortsett från förhållandena vid akademien i Dorpat. Visserligen står ej mycket material till förfogande på denna sidan Östersjön, då studentlivets viktigaste källa, konsistorieprotokollet, befinner sig i Dorpat, men en viss belysning av sakfrågan kan erhållas av ett par akter i RA.

I konstitutionerna (ident. med UU:s av år 1626) finns givetvis ingen antydning till nationsföreningar, men liksom i Upsala voro säkerligen de akademiska myndigheterna ständigt vaksamma mot alla tendenser till sammanslutningar bland studenterna. I Dorpat var dock läget mera komplicerat än i Upsala och Åbo, då studentkåren inrymde både svenskar och tyskar.³ Att sämjan mellan dessa grupper ej var den bästa ställes i skarp dager genom den vidlyftiga process, som år 1649 fördes inför den akademiska senaten med de svenska studenterna som kårande och tysken Heinrich von Beech (Revaliensis) som svarande. von Beech anklagades den 16 mars för att ha fällt det smädliga yttrandet:

*) Not hänvisar till s. 40—41. — Siffror inom () hänvisar till såväl matrikel, s. 42—48, som matrikelns kommentar, s. 48—54.

»Ich halte Sie alle, die hier absolvieren, vor Hundsfötter und Kojhonen».⁴ Detta »alle» upptogs av de svenska studenterna, vilka tecknade sig »omnes et singuli jurisdictioni Academiae Gustavianae subjecti», såsom en infami riktad speciellt mot dem. Nu följde en lång rad av inlagor och motskrifter, där parterna fingo tillfälle att precisera sina synpunkter. von Beech försökte på allt sätt fria sig från anklagelsen att ha refuterat »die Löbliche Schwedische Nation», medan de svenska studenterna blevo alltmer aggressiva. För att ytterligare understryka aversionen mot von Beechs uppträdande gjorde även separata landskapsgrupper egna uttalanden, och bland handlingarna i målet föreliggade dylika resolutioner från smålänningar (32 namn), västmanlänningar (12 namn), sörmlänningar och västgötar (9 namn vardera) samt finländare (8 namn). Den samlade kraften i den svenska aktionen avgick till slut med seger och von Beech fick göra avbön. Sälunda vann »den med outhärdliga smädelsor överhopade Svenska Nationen» upprättelse, och den nationella äran var hävdad.

Klart står att hela denna affär var ett utslag av irritationen mellan de svenska och tyska elementen, även om von Beechs landsmän ej uppträda inför juridiskt forum, utan denne fick sköta sin sak ensam — men säkerligen voro diskussionerna på offentliga platser av en mera allmän och handgriplig karaktär.

Begreppet »Natio Suecica»⁵ torde närmast böra uppfattas som en sammanslutning av landsmän i allmän bemärkelse,⁶ i analogi med den ungefär samtidigt nämnda »Die Deutsche Nation».⁷

Landskapsgruppernas säraktioner i denna ovan nämnda futila maktstrid behöver icke tillmätas någon större betydelse, i varje fall kunna de ej uppfattas annorlunda än nationes in nuce. Ett rektorsprogram, utfärdat av Joachim Schelenius och daterat den 23 dec. 1646,⁸ ger emellertid en överraskande rik belysning över nationslivet vid denna tidpunkt. Med anledning av den instundande julen inskräper han vikten av dess sobra och gudliga firande och utgår från Lucas 21, v. 34, i sin mera pregnanta latinska form lydande: »Cavete vobis, ne quando graventur corda vestra crapulâ et ebrietate». Åter och åter inskräpes så, hur oförenliga ett omätligt vindrickande och ett rätt firande av den Helige Ande äro.⁹ Ty »cum vino immodice sumpto, sæpius evomit blasphemias Nominis Divini, obscæna verba, et convitia; quibus movet lites et pugnas, et alia sæpius designat homine indignissima, quibus non modo sibi ipsi accersit infamiam, morbos, paupertatem, vulnera; sed et sæpius mortem violentem!»¹⁰ Därför, undflyn vinkällare!

»Roten och upphovet till detta onda äro de s. k. nationerna. I dem hägnas en flärdfull slapphet, och man gör sig där goda dagar på andras bekostnad, lämnande studierna vind för våg. De synas föga fylla sin

uppgift, om de förleda sina medlemmar till vällevnad. Ävenså beröva de novitierna alla deras pengar och låta dem stå för betalningen samt betunga dem med allehanda uppdrag, sig själva till fördel och brukande nationens ändamål som förevändning för sitt frässeri. Avskiljen Eder från dessa och beträden en sundare väg, den väg som ej står till buds för en veteran. Juniorer, I som ären hämmade av Eder ständiga fruktan för pennialismen och tvingade att utträta alla Eder ålagda tjänster, undandragen Eder denna trälldom, även om I bliven föremål för misshag och trakasserier och bemötens ovänligt. Så vilja dessa lurconer dominera över andra studenter och ytterligare öka sin makt, att de icke en gång blygas att göra anspråk på en egen jurisdiktion. Så överskrida de gränsen för all anständighet och göra sig till herrar över de oerfarne. Men akademiens namn får en dålig klang hos alla, om min önskan ej får något gensvar hos studenterna. Ty en fader vill ej, att hans med svett och möda förvärvade egendom skall uppslukas av dessa scorister;¹¹ ja, icke ens ytterst frikostiga individer vilja avstå det minsta till dessa människor, som endast söka tillfredsställa sina begärser.»¹²

»I kraft av konstitutionerna hava vi strävat att avskaffa nationerna och framhärda i denna vår strävan, då vi i dem se allt självsvålds upphov och ett fördärv för alla allvarliga studier. Förr och nu hava vi strävat att undanhålla nyfikna nykomlingar denna tidigare okända lärokurs. Förr och nu hava vi strävat att avskaffa den underdånighet, som hittills tvungit nykomlingen att icke utan förlust i studietid och med en försvagad hälsa betala de andras dryckeslag. Förr och nu hava vi strävat att utrota avund och lönnligt förtal. Den som bryter mot konstitutionernas kap. XXII § 6 må hållas för trolös och ärelös, till vilken inga hänsyn må tagas, och vilken må straffas med relegation eller en skymflig förvisning.»¹³

Programmet ger sålunda en mycket målande skildring av de olika studentkategoriernas bekymmer och anspråk, hur de nykomna plundrades, hur juniorerna ständigt stodo under veteranernas pennalistiska färla, och förmäthenheten hos dessa senare att t. o. m. proponera på privilegier, medan deras enda traktan var ett utsvävande dagdrivarliv. Dessa osoder blommade framförallt kring bågaren, vars omätliga brukande säkerligen ställde till de flesta kontroverserna med kamrater och överhet. Ett dylikt leverne, tycker man, vore i stort behov av en inspektör, men ordalagens hopplöshet inför oskicket antyder ingen sådan styrande kraft. Och rörde det sig om ett större antal studenter, var ju uppgiften inte heller så lätt.

Det är säkerligen ingen tillfällighet, att studentlivets avigsidor så kraftigt understrykas just vid denna tid; 1640-talets mitt är ju för Up-

salas och Åbo del den tidpunkt, då nationerna börja att få fastare form. Akademien i Dorpat var visserligen en ny skapelse, men redan från dess begynnelse funnos alumner, som tidigare studerat i Upsala¹⁴ och förvisso medförde studentikosa seder och oseder i packningen.¹⁵ Ävenså får man räkna med det tyska inflytandet på utformningen av umgängesvanorna, vilkas normer framförallt hämtades från de nordtyska universiteterna i Königsberg, Greifswald och Rostock. Hade akademien i Dorpat fått leva vidare, skulle vi säkert även här ha återfunnit samma korporationstyp som i Upsala och Åbo. Men kriget gjorde ett tvärt slut på en sådan utveckling.

Som tidigare framhållits i den upsaliensiska nationsdiskussionen, blir dryftandet av problemet lika mycket en fråga om ord som om sak. Så mycket fixera dock Dorpatprogrammets ordalag, att nationerna år 1646 uppfattades som fasta enheter; om deras organisation veta vi tyvärr ej något närmare.

I 1689 års konstitutioner var inställningen till nationerna oförändrad (Cap. XXIII, 17): »nationalia denique conventicula pariter prohibita sunt», varvid överträdelse av förbudet medförde påföljd av ständig relegation. Men de akademiska myndigheternas inställning ändrades snabbt nog — nationsväsendet var ju sedan länge erkänt i Upsala och Åbo — och man fann det lämpligare att lägga nationsföreningarna under rektors kontroll än förbjuda dem. Inspectores utsågos i sept. 1690 och nationerna grupperades, varvid Södermanland och Uppland kom att bilda en nation tillsammans;¹⁶ (några nerikingar nämnas över huvud taget icke under denna period). Som inspektör för Söd.-Uppl. fungerade först med. prof. L. Micrander (1690—92) och sedan från 1692 teol. prof. O. Moberg.¹⁷ Det vi veta om nationernas inre liv är ej mycket. Den främste ämbetsmannen kallades prokurator och hade bl. a. hand om fiscus, ur vilken behövande landsmän kunde få hjälp. Vidare torde nationernas medlemmar ha inskrivits i ett »album studiosorum».

För mer än hälften (56 av 92) av studenterna har någon uppgift om faderns yrke ej stått att erhålla, men där provenienssen är känd, är en son till adelsman, 23 till präster, 10 till borgare och 2 till bönder (till den sista kategorien torde dock huvudparten av de såsom okända betecknade fäderna kunna hänföras).

Den förste sörmlänning, som lyckades uppnå värdighet av professor i Dorpat, var Strängnässonen Johannes Erici (75). Sent kom han i åtnjutande av den akademiska undervisningen, ty vid inskrivningen i Upsala år 1636 var han 29 år gammal. Dorpatmiljön synes likväl ha varit mera lockande; redan tre månader senare återfinnes han immatrikulerad därstädes. Nu följde en snabb karriär — 5 år från recen-

tior till professor! Under sina senare professorsår övergick Stiernstråle från naturvetenskapen till juridiken, inom vilket senare område han var verksam både som professor och domare. I egenskap av akademisk lärare var S. synnerligen aktiv och presiderade för 172 disp.¹⁸ Eftervärlden har karakteriserat S. som »en man med utmärkt omdöme och bildning, beslutsam, rättvis och outtröttlig i sitt handlande, lämpad att sköta akademiens angelägenheter och en motvikt till dess oroliga element, en man, vars skicklighet blev akademien till stor nytta».¹⁹

Sedan professuren i historia och politik år 1645 blivit ledig, erbjöds Nicolaus Laur. Nycopensis (61) denna. N., som då redan innehade professur i Åbo, var emellertid ej villig att lämna det finska lärosätet och accepterade därför ej anbudet.

Då förmyndarregeringen år 1667 gjorde en ansats att återupprätta akademien, förordnades adjunkten vid fil. fak. i Upsala Olaus Andrea Palm till professor i logik och metafysik.²⁰ Den akademiska verksamheten hann emellertid aldrig taga sin början under P:s livstid, utan han fick nöja sig med professuren honoris causa.

Till rektor vid den nyöppnade Academia Gustavo-Carolina utsågs sörmlänningen Olaus Moberg. Efter studier vid flera europeiska universitet hade han utnämnts till teol. prof. i Dorpat 1688 20/3. M. promoverades i Pernau 1699 12/12 till teol. dr., den förste och siste under den svenska tiden. Hans lärarverksamhet synes icke ha varit särskilt inspirerande, men som karaktär höjde han sig över flertalet av sina kollegor.²¹

Bland de första förordnade professorerna vid den restaurerade akademien var Johannes Isaaci Trana (nob. Transköld) (Söd). Enligt uppgift i sköldebrevet kallades T. till prof. mathes. 1687.²² T. synes åtminstone formellt ha beklätt professorsvärdigheten, ty 1690 11/3 har han tillsammans med andra Dorpat-professorer undertecknat en skrivelse i Stockholm.²³ S. å. blev T. sekreterare vid de svenska hjälptrupperna till Rhenländerna och gjorde därefter sin karriär vid lantmäteristaten.²⁴

Sedan L. Micranders lämnat Dorpat i slutet av 1691 eller början av 1692, blev det svårt att återbesätta den medicinska professuren. Johan Gottschalk Tranæus (Ner), som gjort sig känd inte minst som brunnsläkare i Medevi, kallades²⁵ men var inte särskilt hågad att slå sig ned så långt borta. Utsatt för upprepade påtryckningar från de akademiska myndigheterna, svarade han undvikande. I brev 1692 22/11 skyller han på hustruns ohälsa och de dåliga båtlägenheterna men lovar att göra allt för att komma iväg, bara vädret inte blir olämpligt och vintern kommer, och hoppas att rektor inte tar illa upp, ty så snart görligt är skall han bege sig iväg. Den 2 febr. följande år skriver T. från fädernehem-

met i St. Mellösa, där sjukdomen tydligen grasserade; själv har han haft feber och hustru och barn äro sjuka. Återigen lovar T. att resa »så snart som krafterna det tillåta och väderleken sig fogar».²⁶ När T. till slut drog sig ur spelet, berodde detta på att han år 1691 hade utnämnts till amiralitetsmedicus i Karlskrona.

Då teologiprofessuren i Pernau skulle besättas år 1702, rekommenderades Strängnäslektorn Josephus J. Thun före två medtävlare, men åldern, en vacklande hälsa och tanken på den långa flyttningen kom honom att avstå.²⁷

Det blev ändå en sörmlänning, när Thun ansett sig tvungen avböja. I stället utnämndes en annan lektor vid gymnasiet i Strängnäs, Inge-mund Bröms, den 8 mars 1703. Det skulle dock dröja ännu ett par år, innan B. började sin akademiska undervisning, ty en lång resa genom det lärda Europa gjorde inte lusten större att inlemmas i den småskurna akademiska miljön. Efter upprepade påtryckningar befann sig B. slutligen i aug. 1705 i Pernau beredd att upptaga undervisningen. Särskilt lyckosam blev dock ej B:s verksamhet. Stridbar och ortodox till sinnelaget var B. en svuren fiende till pietismen.²⁸ B. blev rektor i dec. 1707 (till juni 1708). På denna post gjorde han sig dock synnerligen impopulär genom sitt psykologiska uppträdande. Studenterna visade sitt missbehag genom att kasta sten på rektors fönster, att utföra kattmusik, när de andra professorerna fingo »en wacker Musik», att okynnesbjuda på bokauktioner och liknande förgälselväckande upptåg. Som avskedshälsning från studenterna vid Bröms' nedläggande av rektoratet var inom akademiens lokaler en gratulationsvers uppsatt, vilken gav uttryck åt glädjen över att slippa en så omild rektor. Den dåliga andan bland studenterna påverkade t. o. m. almanackan — ty rötmanaden började under Bröms' rektorat redan mitt i mars månad, »då professorerna för det farliga väsendets skull här vid akademien agerades, icke tordes längre läsa på någon kateder, och om de än vågat, hade de ändå icke tid därtill; ty efter en sådan oenighet emellan herrar professores uppkom (som skulle föregå studenterna med goda exempel), vartill den då varande rektor alt var orsaken, tänkte den ena på huru hans intriguer skulle ha framgång, och att stämpla emot sin kollega; en annan åter såg till huru han kunde sig försvara och sitt goda namn och rykte konservera. Härmed uträttades så mycket, att studenterna, som tämligen vackert tillsammans kommo och öktes dagligen blevo vid sådant leverne ledsne och sökte att begiva sig härifrån till andra orter, därest de med större rolighet kunde proficere in studiis, och begärde icke en gång testimonium ifrån denna Pernaus akademi. Med vad stillhet och sedighet studenterna levde under de förra rectorer, är icke nogsam att berömma. Sed qualis Rex, talis grex.»²⁹

- 1) 1651 inskrevs i U-a endast 8 söd. och 2 ner.
- 2) Cnattingius, H., "Del upsaliensiska nationsväsendets uppkomst" (Acta Ostrogothica 5, 1946). — Molin, G. G., "Några ord om studentnationernas ålder" (Natio Smolandica 10, 1947). — Samzelius, J. L:son, "De upsaliensiska studentnationernas föregångare" (Södermanlands-Nerikes nation, Majhälsning, 20, 1947).
- 3) von Rauch, G., "Reichsdeutsche Studenten an der schwedischen Universität Dorpat" (Baltische Familiengeschichtliche Mitteilungen, nr 1, Dorpat 1933).
- 4) RA, Liv. II, 627.
- 5) Jfr skriv. 1649 8/5 undert. "Studiosi Dorpaens. Schwedischer Nation".
- 6) Jfr de svenska och tyska nationerna vid Greifswalds univ. omkr. 1650 i Heinemann, O., "Studentische Verbindungen in Greifswald" (Aus d. Gesch. d. Universität Greifswald. 1906), s. 52 ff.
- 7) Ehren-Gedichte till M. Erci Holstenii bröllop 1652 4/5 "von der Deutschen Nation verfertigt" (UUB, Persv. —1659, 4°).
- 8) RA, Liv. II, 650. — Att detta program bevarats beror nog närmast på att baksidan använts till konceptpapper! — Jfr L. O. Wallii rektorsprogram U-a 1633 11/2 (Molin, G. G., "Akademiska konsistoriets i Uppsala förbud mot pennalismen 1633" i Natio Smolandica, 7, 1944).
- 9) Jfr prof. Cothmanni i Rostock 2 orat, "De ebrietate" (1637 22/6, 1639 30/4).
- 10) Se not 8).
- 11) Jfr prof. Joh. Qvistorpri i Rostock 2 orat. "De schoristis" (1621 25/10) och "De nationalibus collegiis" (1625 5/5), (gemensamt titelblad Rostock 1640). — Se även Schroderus, Joachim, "Friedens Posaun" (tr. i Rostock 1640), bl. a. avhandlande sofisterei och scoristeri samt pennalismen vid de tyska akad.
- 12) Dolendum vero est, quod, ut vulgo vocantur, *Nationum Societates* coeperint esse omnium malorum mater, et omnis luxuriæ soror. Sunt enim in iis ignavi quidam fuci, qui fruges tantum atque alienas opes consumere nati, genio de die in diem indulgent, abjecta omni studiorum, publicarumque Lectionum curâ. Parum præstitisse sibi videntur, si omnem substantiam suam helluationibus absorbeant; Sed et Novitios omnibus nummis emungere, necessariis sumptibus privare, quibuscunque servitiis pro lubitu onerare, hoc summo sibi honori et gloriæ ducentes, gulæ suæ rationem Societatis prætexunt. Dissentire ab illis, et sanioerem viam ingredi; Veterano non licet. Juniores, perpetui Pennalismi metu constringuntur; et quævis, plusquam servilia jussa, expedire coguntur; imo si servitum detrectent, aut de eâ conquerantur, inimicitii et odio eosdem hostiliter persequuntur. Sic Lurcones isti, dominatum sibi in omnes Studiosos acquirere, acquisitum exercere, et Jurisdictionem in pares sibi arrogare non erubescunt. Sic omnem honestatem exuunt, et imperitioribus imponunt. Academia autem nostra hoc nomine male audit apud omnes, nec ad optatam Studiosorum frequentiam emergere potest. Aversantur enim Parentes, bona sua multo sudore parta, Schoristis illis deglutienda permittere. Aversantur liberalia ingenia istorum nauci hominum libidini sese mancipare. — Se not 8.
- 13) Vigore Constitutionum, eliminavimus et eliminamus Nationum Societates, ut nutriculum omnis intemperantiæ, et sanctis studiis inimicam.

Eliminavimus et eliminabimus ad avenis et novellis Studiosis, quæ exigi solent, Isagogica quondam inaudita. Eliminavimus et eliminamus ministeria, quæ Novelli aliis perpotantibus non sine maximo Studiorum et valedudinis dispendio præstare hactenus coacti sunt. Eliminavimus et eliminamus livorem et persecutiones clandestinas. Et si erit, qui huic Constitutioni fraudem fecerit, juxta Regias Constitutiones cap. 22. art. 2. perjurus et infamis, nullo respectu personarum habitu, censebitur; et Relegatione, nec non infami Exclusionem punietur. — Se not 8).

14) Jfr von Rauch, G., "Die Studentennationen an der schwedischen Universität Tartu (Dorpat)" (Liber Sæcularis, Commentat. litt. soc. Esth. XXX, 2, 1938), s. 571—72. R. uppger, att redan på 1630-talet dyka nationer upp, i vilka stud. efter proveniens slöto sig samman till föreningar. Ändamålet är i början helt sällskapligt. Allt starkare framtråda studentlivets utväxter i nationerna. Dessa voro aldrig officiellt sanktionerade och kunde därför blott existera i lönndom. Deras existens var emellertid bekant för universitetsmyndigheterna. Under 1650-talet ändra nationerna karaktär och erhålla nya och mera humana uppgifter.

15) De som kommo från U-a hade tydligen en känsla av överlägsenhet gentemot dem som endast dep. i D-t. Jfr klagomål från A. L. Sundius (78) över B. O. Vegrelius (85) (1652 19/6; RA, Liv. II, 626) och relation över de två västgötska stud. Andrea Johannis och Johannis Bornæi uppträdande vid ankomsten till Estland (1640 16/2; RA, Liv. II, 625).

16) I RA, Liv. II, 645 gemensam skrivelse, daterad 1691 26/1 och under tecknad av 2 sörml. och 5 uppl. — Grat. vers till generalguvernören E. Dahlberg 1697 från Natio Uplandica et Sudermannica (UUB, Persv. 1690—99, 4°).

17) 1692 15/4 anhåller uppl. B. Wernberg å båda nationernas vägnar, att rektor måtte utse Moberg till inspektör att efterträda Micrander (RA, Liv. II, 647).

18) Jfr Som, p. 262, not 2.

19) Jfr Som, p. 252.

20) Lagerh. 521. Jfr NerNm. — UUB, Psk 343 och 480 samt von Stiernman, A. A., "Bibliotheca sviogothica", IV: 1.

21) Rauch, 171—72. — Buchholtz, s. 184.

22) Sköldebrevet avtryckt i Ekstrand, V., "Svenska landtmätare 1628—1900" (1903), s. XXXV. — Förordnad april 1688 (enl. UUB, Psk 320, s. 309).

23) Buchholtz, s. 178—79.

24) I RA, Liv. II, 643 finnas två brev av T:s hand, dat. Sthlm 1694 5/10 och 1695 8/1, vilka båda röra utbildningen av Studiosos Matheseos, något som låg den nuutnämnde direktören över lantmåteriet om hjärtat.

25) Bm, 132 uppger, att T. en tid fungerat som prof. eloquentiæ, vilken uppgift torde återgå på Backmeister, s. 249.

26) RA, Liv. II, 643.

27) Fant, E. M., "Historiola litteraturæ græcæ in Svecia", II, 77.

28) SBL VI, 629—35; jfr Rauch, 218—22.

29) Morin, B., "Curiosa Pernaviensia . . ." (Den Swenska Fatburen, II Öpn., nr 14, 1768).

1. *Arpenius, Olaus Andreae* (Söd). Dep. 1651 11/8, imm. 12/8. Stud. U-a 1655 maj. Stud. Åbo 1655—56. Kom. Råby (-Rönö) 1668. † 1701.
2. *Arvidi, Andreas*, Stregnensis (Söd). Dep. 1642 10/6, imm. 13/6. Fil. mag. D-t 1651. Lektor (phys. et log.) Strängnäs 1651. Kh. Österhånge 1658. † 1673.
Disp. 1644, 30/3 "De causis mutationis aëris atque tempestatum generalibus et specialibus" (UUB, KB).
1644, 31/8 "De diebus canicularibus" (KB).
1645, 27/9 "De natura mathescos" (KB).
1647, okt. "De plantis" (UUB, KB).
1647 "De natura et constitutione medicinae" (Som, p. 273).
1648, 27/10 "De fortitudine" (UUB, KB).
Orat. 1644, 16/12 "De lykanthropis" (UUB, KB).
1647, 10/11 "Dn. Martini Lutheri . . . elogia" (KB).
3. *Arelius (Aurelius), Nicolaus Olai* (Ner). Imm. 1653 13/1. Stud. U-a 1649 aug. Stud. Åbo 1656—57. Fil. mag. Åbo 1661. Kh. Stigomta 1676. † 1702.
Disp. 1653 "De bello ejusque requisitis" (Som, p. 290).
1654 "De meriti Christi amplitudine" (Som, p. 288).
4. *Bec[ehius], Olaus Benedicti* (Ner). Imm. 1651 2/9. Stud. U-a 1649 sept. Kh. Kil 1697. † 1707.
5. *Benedicti, Ericus*, [Nycopensis] (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.
6. *Berger (Bergman), Petrus [Johannis]*, Nycopensis (Söd). Imm. 1651 20/1. Stud. U-a 1639 21/9. Kh. Runtuna 1659. † 1677.
7. *Betelius, Zacharias Laurentii*, Örebrogensis (Ner). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9 (avlade ed 1654 27/1). Stud. U-a 1656 20/9.
Blefzelius, Nicolaus Erici (Ner), se Folkelius, N. E. (25).
8. *Blyberg[us], Laurentius Jonæ* (Ner). Imm. 1651 2/9. Stud. U-a 1649 sept. Kh. Torshälla 1672. † 1672.
9. *Borge (Borgh), Andreas Erici* (Söd). Imm. 1692 3/2. Stud. Åbo 1698 27/10.
Disp. 1697, 18/6 "De libertate civili" (UUB, KB).
10. *Borge (Borgh), Johannes Erici* (Söd). Imm. 1692 3/2. Stud. Åbo 1698.
11. *[Brolenius], Ericus Johannis*, Örebrogia (Ner). Dep. 1650 23/9, imm. 25/9. Stud. U-a 1655 10/12. † 1684.
Disp. 1653, 18/6 "Theoremata quaedam logica exhibens" (UUB).
1655, febr. "In Cap. V. Matthæi selectissima scholia" (UUB).
12. *Brommius, Carolus [Magni]* (Söd). Imm. 1691 6/11. Stud. U-a 1683 16/5. Pvgd; död kort därefter.
13. *Byringius (Gillbergius), Petrus Petri*, Gilbergensis (Söd). Dep. 1643 21/9, imm. 23/9.
Disp. 1645, juni "De veritate astrologica, I" (UUB, KB).
1646 "De mixtione" (UUB, KB).
1648, 23/8 "De pace" (KB).
14. *[Caustadius], Andreas Thomæ, [Torsensis]* (Söd). Imm. 1636 14/9. Stud. U-a 1629 17/12. Fil. mag. D-t. Skolrektor Södertälje.
Disp. 1636, 15/10 "De finè" (author et resp.) (UUB, KB).
1637, juni "De sacro-sancta Theologia" (UUB, KB).
15. *Dalenius, Johannes Petri*, [Stregnensis] (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9. † 1654 i D-t.
16. *Eek, Nicolaus Nicolai* (Söd). Imm. 1709 18/1. Stud. U-a 1704 29/2. Bat.pred. vid Upl. tremänningsreg. 1713. † 1715.

17. *Ekebrodd (Ekeberg), Laurentius [Nicolai]* (Söd). Imm. 1696 26/10. V. pastor Vansö och Härad 1707. † 1719.
18. *[Ekæus], Benedictus Nicolai* (Ner). Dep. 1648 2/11, imm. 6/11. Fil. mag. D-t.
Disp. 1654, aug. "De æterna filiorum Dei ad vitam æternam prædestinatione" (author et resp.) (UUB).
1654 "De fortitudine" (UUB).
19. *Eremius, Jonas* (Söd). Imm. 1697 28/10.
20. *Erici, Andreas* (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.
Erici, Johannes, Stregnensis (Söd), se Stregnensis J. E. (75).
21. *[Falck], Petrus Andreae* (Söd). Imm. 1642 13/2. Kom. Estland: Nuckö 1653, Werpel 1657. † 1692.
Disp. 1649, 7/2 "XXXII, In octo libros Physic. Aristot." (UUB, U 264).
Orat. 1644, die paraseves "In salutiferam passionem Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi" (UUB, KB).
22. *[Faxelius], Martinus Nicolai* (Ner). Imm. 1636 27/8. Stud. U-a 1636 10/2. Fil. mag. D-t. Kh. St. Mellösa 1650. † 1651.
Disp. 1638, aug. "De natura elementorum in genere" (author et resp.) (KB).
1639, 16/10 "De forma" (UUB).
Disp. (pres.) 1641, 14/8 "De mixtione" (resp. C. J. Ruberus, Smål.) (KB).
Orat. 1641, 27/1 "De artium liberalium natura et studio" (UUB, KB).
23. *Fiholmenius, Johannes Benedicti* (Söd). Imm. 1651 2/9. Stud. U-a 1646 22/6. Slottsekr. i Sthlm.
24. *[Folchovius], Andreas Petri* (Ner). Dep. 1635 7/11, imm. 20/11.
Orat. 1640, 1/7 "De pace" (KB).
25. *Folkelius (Blefzelius), Nicolaus Erici* (Ner). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.
26. *Fougdonius (Fougman), Josias Josephi*, Stregnensis (Söd). Imm. 1650 13/11. Stud. U-a 1644 20/9. Borgmästare i Torshälla och Eskilstuna.
Disp. 1651, 15/2 "De judiciis in genere" (UUB).
27. *[Gadd], Hemmingius Olai* (Söd). Imm. 1633 25/8. Stud. U-a 1627 febr. Stud. Åbo 1640—41. Stadsnotarie i Helsingfors, † ibid. som utnämnd borgmästare.
28. *Geringius, Olaus Olai*, Nycopensis (Söd). Dep. 1653 30/9, imm. 30/9.
29. *Gerlinus (Jerlinus), Nicolaus [Jonæ]* (Söd). Imm. 1690 sept. Stud. U-a 1686 19/6. Kom. Brännkyrka 1696. † 1704.
Gillbergius, Petrus Petri (Söd), se Byringius, P. P. (13).
30. *Gruuf (Gruve), Daniel Danielis*, Nycopensis (Söd). Dep. 1644 9/9, imm. 11/9. Fil. mag. D-t 1651. Kh. Häradshammar (Link. stift) 1680. † 1684.
Disp. 1648 "De inventione rhetorica" (Som, p. 233).
1650 "In Ps. II. Davidis selectæ notæ" (Som, p. 173).
1651, aug. "De coelo" (KB).
1652 "De mathesi in genere" (Som, p. 262).
Orat. 1648, postridie paraseves "Passio Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi secundum D. evangelistam Matthæum" (UUB, KB).
1650, 22/12 "In salutiferam navitatem Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi" (UUB, KB).
31. *Göttlundius, Gabriel Anastasii* [Ner]. Dep. 1634 2/5, imm. 3/5.

32. *Haal, Petrus Johannes* (Söd). Imm. 1696 7/2. Kapten vid De la Gardies livl. inf. reg. 1703.
Orat. 1699, 31/8 "De dignitate literarum".
33. *Halenus, Johannes Stephani* (Ner). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.
34. [*Hellenius (Kranck)*], *Bothvidus Jonæ* (Söd). Imm. 1636 24/8. Stud. U-a 1635 8/10. Kh. Bettna 1656. †1670.
Orat. 1638, 12/6 "Encomion regiae academiae Gustavianae, quae Dorpati est ad Embeccam" (UUB, KB).
35. *Hellenius, Johannes Eliæ* (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.
36. *Hinnelius (Hinell)*, *Johannes Eliæ*, Nycopensis (Söd). Dep. 1654 18/10, imm. 19/10. Stud. U-a 1658 31/3. Guvernementssekreterare och assistensråd i Ingermanland.
Disp. 1656 "De Scriptura Sacra continens quaestiones de traditionibus non scriptis" (Som, p. 287).
37. *Ivardus, Ericus*, Stregnensis (Söd). Dep. 1648 2/11.
38. *Jederenius, Jonas Andreæ* (Söd). Imm. 1654 2/8.
Disp. 1655 "In Cap. VII. Matthæi" (Som, p. 175).
39. *Jheringius (nob. Lilliering)*, *Christianus Joachimi* (Söd). Imm. 1643 8/12. Stud. Åbo 1640-41. Stud. U-a 1649 sept. Assessor i Revals borgerrätt 1662. Generalguvernementssekr. i Livland 1674. †1697.
Disp. 1649 "Syndetësis peri tôn angelôn".
Orat. 1644, 3/6 "De hebraea, graeca et latina lingua" (UUB, KB).
40. *Jungius, Johannes Henricus* (Söd). Imm. 1696 7/5.
41. [*Kolmodinus*], *Ericus Erici*, Torsiliensis (Söd). Dep. 1643 21/9, imm. 23/9. Dramatisk författare. †1665.
Disp. 1646, maj "XXVII, In octo libros Physic. Aristot." (UUB, KB).
1647, 3/7 "De virtutibus moralibus in genere" (author et resp.) (UUB, KB).
42. *Kuhlberg, Johannes Georgius* [Söd]. Imm. 1695 20/12.
43. *Kumblæus, Magnus Erici* (Ner). Dep. 1638 24/10, imm. 24/10. Stud. Åbo 1641-42. Kh. Vintrosa 1669. †1676.
44. *Kuuth, Johannes Petri* (Söd). Imm. 1640 4/3.
Disp. 1643, 10/7 "De anima rationali et ejus facultatibus" (author et resp.) (UUB, KB).
1646, 21/2 "De republica in genere" (author et resp.) (UUB, KB).
1647 "In Cap. XX. Johannis selectissimæ notæ" (Som, p. 171).
Orat. 1640, 10/8 "De rerum terrenarum vanitate" (KB).
1643, 19/12 "Prodigium mense novembri, anno 1643, per Livoniam in coelo spectatorum virorum armatorum; nec non agminis viventium et ab aquilone vento allatarum, ac ad propugnaula inclytæ civitatis Revaliensium, die 17. mensis ejusdem in nivem decidentium muscarum" (UUB, KB).
1644, 13/12 "In salutiferam navitatem Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi" (KB).
45. *Köllner, Deltlaus [Henrici]*, Nycopensis (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.
Disp. 1656 "De amicitia" (Som, p. 283).
46. *Lanzelius, Petrus Petri* (Ner). Dep. 1652 19/7, imm. 20/7. Krigspräst 1654. Garnisonspred. Dünamünde 1663. Kh. sv. förs. D-t 1665. Kh. Rappin (Livland) 1668. Levde ännu 1698 17/11.
47. *Laurentii, Johannes*, Stregnensis (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.

48. *Lerbeckius, Ericus Petri* (Ner). Imm. 1636 27/8. Stud. U-a 1636 10/2. Fil. mag. D-t 1641. Adjunkt fil. fak. U-a. Kh. Björkvik 1653. †1670.
Disp. 1638, 31/10 "De sensibus externis" (Som, p. 207).
1639, 16/10 "De sensibus internis" (KB).
1641 "In Cap. IV. Johannis selectissimæ notæ" (Som, p. 169).
Orat. 1642, 29/1 "De sacrorum bibliorum meditatione" (UUB, KB).
49. *Leerbogæus (Vegrelius)*, *Benedictus Olai* (Söd). Dep. 1644 17/6, imm. 18/6. Fil. mag. D-t. Skolrektor Narva 1652. Lektor (grek.) Strängnäs 1655. Kh. Glanshammar 1666. †1669.
Disp. 1647 "XXVIII, In octo libros Physic. Aristot." (UUB).
1649 "De tempore" (Som, p. 260).
1650, 14/12 "De geometriæ natura" (Som, p. 265).
1651, 1/10 "De voluntate" (UUB, KB).
50. *Liringius, Laurentius Erici* (Söd). Imm. 1635 24/10, dep. 7/11.
51. *Lundius, Zacharias Erici* (Söd). Imm. 1651 2/9. Stud. U-a 1650 maj. Kh. Floda 1669. †1672.
52. *Luth, Johannes Olai* (Söd). Imm. 1651 2/9. Stud. U-a 1647 21/6. Fil. mag. D-t 1654 24/12. Adjunkt fil. fak. D-t. Kh. Nyköpings V. förs. 1674. †1677.
Disp. 1652, jan. "De elemento aëris" (UUB).
1653, juni "De libero hominis in actionibus rationi subjectis arbitrio" (KB).
1654, 28/11 "De monarchia" (UUB, KB).
53. *Magnélius, Magnus Nicolai* (Ner). Imm. 1651 2/9. Stud. U-a 1648 18/9. Kom. Ekeby 1671. †1693.
54. *Malmenius, Andreas Andreæ* (Söd). Dep. 1643 2/9, imm. 23/9. Fil. mag. D-t 1651. Kh. Floda 1672. †1697.
Disp. 1645 "In Cap. X. Johannis selectissimæ notæ" (Som, p. 170).
1646 "De veritate astrologica, II" (UUB, KB).
1648, 15/4 "De ente in genere" (KB).
1650 "De principiis corporum naturalium in genere et in specie" (Schefferus, Suecia lit., p. 197).
1651, 27/6 "De philosophia in genere" (UUB, KB).
55. *Meurch, Henricus Josuæ* (Söd). Imm. 1693 2/8. Fil. mag. Pernau 1699 12/9. Präst i Livland: v. pastor Nüggen 1698 13/2, kh. Torgel 1700, kh. Pölwe 1706. †1710.
Disp. 1699, 9/9 "De jure principis circa sacra" (UUB).
56. *Morgenstierna, Daniel Olai* (nob. Söd). Dep. 1649 30/10, imm. 31/10. Fänrik Västn. reg. 1654, överstelöjtnants avsked 1694. †1701.
Orat. 1651, 20/12 "Sveciæ elogia" (UUB, KB).
57. *Mörck, Josua Laurentii* (Söd). Dep. 1653 10/9, imm. 12/9. Kh. Trosa stf. 1688. †1692.
58. *Nicolai, Johannes* (Söd). Imm. 1633 25/8.
59. *Nicolai, Jonas*, Nycopensis (Söd). Imm. 1634 15/11. Stud. U-a 1632 30/1. Kom. Gäsinge 1655.
60. [*Nycopensis*], *Andreas Laurentii* (Söd). Imm. 1635 24/10, dep. 7/11. Stud. Åbo 1640-41. Fil. mag. Åbo 1643 4/5. Skolrektor ibid. 1649. Kh. Helsingfors 1661. †1688.
Orat. 1637, 18/1 "De stella magorum" (KB).
1639, 20/4 "De mansuetudine" (UUB, KB).

61. [*Nycopensis*], *Nicolaus Laurentii* (Söd). Imm. 1632 24/4. Stud. U-a 1629 17/12. Fil. mag. D-t 1632. Prof. Åbo 1640 (log. et poes.), 1650 (teol.). Biskop Viborg 1658. † 1664.
Disp. 1632 "De duabus in persona Christi naturis" (Som, p. 165).
1632, 16/11 "Verum psychodocheiōn numerum exhibens, potissimum contra purgatorium pontificium directa" (UUB).
1633 "De meteoris in genere simulque de ignitis veris in specie" (Som, p. 246).
Orat. funebris 1636, 25/2 över kh. Joh. Jonæ i sv. förs. D-t (Som, p. 49).
1637, 9/6 över frih. Johan Skytte d. y. († 1636) (Som, p. 51).
62. *Oestenius* (*Östring*), *Olaus Nicolai* (Ner). Imm. 1649 2/10. Stud. U-a 1647 12/9, (1652 21/11). Med. dr. Helmstedt 1657. Stadsfysicus Göteborg 1663—70. Rådman ibid. 1670. † 1682.
Disp. 1651 "De dysenteria" (Som, p. 273).
63. *Olai, Ericus*, *Nycopensis* (Söd). Imm. 1639 25/1, dep. 26/1.
64. *Olai, Ericus* [*Nycopensis*] (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.
65. *Pontelius, Torerus Esberni*, *Örebroensis* (Ner). Imm. 1652 13/12. Stud. U-a 1651 18/9. Skolkollega Örebro 1654. † 1655.
66. *Prytz, Nicolaus Nicolai* [*Torpensis*] (Söd). Imm. 1632 25/5. Fil. mag. D-t 1634. Lektor Västerås 1640. Kh. Västerfärnebo (Västerås stift) 1648. † 1689.
Disp. 1633, 4/5 "De terra" (author et resp.) (KB).
1634 "De materia coeli" (Som, p. 204).
1634 "De anima in genere" (Som, p. 204).
Orat. 1636, 2/9 "De jurisprudentia" (KB).
67. *Rodstadius, Laurentius Laurentii* (Ner). Dep. 1641 10/7, imm. 10/7.
68. *Rundelius, Nicolaus Erici*, *Örebroensis* (Ner). Stud. U-a 1628 17/5. Pvgd 1639. Kh. Askersund stf. 1643. † 1670.
Disp. 1641, dec. "In Cap. IV. Johannis selectissimæ notæ" (KB).
1642, maj "II, In octo libros Physic. Aristot." (KB).
69. *Salvius, Laurentius* [*Andreæ*] (Söd). Imm. 1690 sept. Stud. U-a 1687 16/11. Fil. mag. Pernau 1699 12/9. Kh. Stigtomta 1698. † 1710.
Disp.: 1692, 30/1 "IV, Theses Physicæ selectiores" (UUB, KB).
1692, 20/4 "XI, " " " " (UUB, KB).
1692, 23/4 "XII, " " " " (UUB, KB).
1692, 6/2 "De historia sacra inde ab exordio mundi ad natum Christum" (UUB).
1693, 28/1 "De idearum consideratione ex veterum et recentiorum sententiis" (author et resp.) (UUB, KB).
1696, 20/5 "De usu calculorum" (UUB).
70. *Salvius, Olaus* [*Andreæ*] (Söd). Imm. 1693 16/1. Kapellpred. Nacka 1699. † 1711.
71. *Sandelius, Petrus Laurentii* (Ner). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9. Kom. Kil. 1679. † 1698.
Disp. 1654 "De ecclesia" (Som, p. 288).
1654, 27/6 "De norma physicæ" (UUB).
72. *Simonis, Sebastianus*, *Nycopensis* (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9.
73. [*Stenius* (*Stenelius*)], *Petrus Danielis* (Ner). Dep. 1653 7/4, imm. 16/4. Krigspräst.
Disp. 1655 "De syllogismo" (Som, p. 283).

74. *Stenius, Salomon* [*Magni*] (Söd). Imm. 1695 5/11. Kh. L. Mellösa 1715. † 1719.
75. [*Stregnensis* (*nob. Stiernstråle*)], *Johannes Erici* (Söd). Imm. 1636 24/8. Stud. U-a 1636 26/5. Fil. mag. D-t 1638. Prof. 1641 D-t (astron. et physic.). Ord. jur. prof. D-t 1654. V. president i D-t hovrätt 1675. † 1686.
Disp. 1637 "Theoremata quædam cum succincta eorundem explicatione, ex variis Philosophiæ disciplinis collecta" (Som, p. 206).
1637 "De Philosophia in genere, in qua progressus fit ad artes speciales et quidem hac vice ad Physicum in genere" (UUB, U 264).
1638, 1/9 "De theoria solis" (author et resp.) (UUB, KB).
1638, 27/10 "De homine" (UUB).
Orat. 1638, 5/12 "De eloquentia" (UUB, KB).
76. [*Stuttingius*], *Johannes Andreæ* (Söd). Dep. 1634 12/11, imm. 15/11.
77. [*Sundelius* (*Eidsundius*)], *Olaus Erici*, *Dunkerensis* (Söd). Dep. 1647 25/9, imm. 25/9. Stud. U-a 1653 nov. Kh. Viby 1657. † 1691.
Disp. 1653 "De temperantia" (Som, p. 282).
78. *Sundius, Abrahamus Laurentii* (Ner). Imm. 1651 10/12. Stud. U-a 1644 16/2. Fil. mag. D-t. Skolrektor Nyköping 1665; avsatt 1669.
Disp. 1653, mars "De summo bono civili" (author et resp.) (UUB, KB).
1654, 27/5 "De divina illa sententia gnōthi seauton, h. e. nosce te ipsum, ex verbis Marci apud M. T. Ciceronem Tusculan. Quæstion. Lib. I, sect. LIII. animæ rationalis naturam brevissime exhibens" (UUB, KB).
79. *Thunius, Ericus Johannis* (Söd). Imm. 1636 21/6. Kom. Trosa lfs. 1651. † 1694.
80. [*Tyblæus* (*Tibelius*)], *Jacobus Andreæ* (Söd). Imm. 1642 13/2. Kom. Bergshammar omkr. 1660, avsatt 1667. Krigspräst vid Söderm. reg. 1670.
Disp. 1645, febr. "XX, In octo libros Physic. Aristot." (KB).
Orat. 1643, 25/12 "In salutiferam nativitatem Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi" (UUB, KB).
81. *Utræus* (*Utter*), *Nicolaus Erici* (Söd). Dep. 1650 16/6, imm. 17/6. Kh. Ubbenorm (Livland) 1658. † 1668.
Disp. 1654, 5/5 "De poenitentia" (author et resp.) (UUB, KB).
82. *Valeriani, Bartholdus*, *Nycopensis* (Söd). Dep. 1632 10/11, imm. 26/11.
83. *Valeriani, Carolus*, *Nycopensis* (Söd). Dep. 1632 10/11, imm. 26/11.
Disp. 1639 "De jurisprudentia" (KB).
1640, 28/11 "Rhetoricorum ad. C. Herennium Lib. I." (KB).
Orat. 1636, 18/5 "De castitate" (KB).
1638, 25/1 "In felix novi anni auspiciū" (KB).
1638, 10/10 "De dialectica" (KB).
84. *Valeriani, Valerianus*, *Nycopensis* (Söd). Dep. 1632 10/11, imm. 26/11. *Vegrelius, Benedictus Olai* (Söd), se Leerhogæus, B. O. (49).
85. *Vegrelius, Johannes Olai* (Söd). Dep. 1651 11/8, imm. 12/8. Kom. Österhaninge 1666. † 1709.
86. *Westadius, Magnus Laurentii* [Ner]. Imm. 1651 2/9.
Disp. 1654 "In Ps. I. Davidis selectæ notæ" (Som, p. 174).
87. *Wichovius, Petrus Johannis* (Ner). Dep. 1646 2/7, imm. 6/7.
Disp. 1648, okt. "XXX, In octo libros Physic. Aristot." (UUB, U 264).

88. *Windsberg[ius], Andreas Erci*, [Telgensis] (Söd). Dep. 1644 9/9, imm. 11/9.
Disp. 1649, jan. "XXXI. In octo libros Physic. Aristot." (UUB, U 264).
1653, 9/7 "De rei vindicatione" (KB).
89. *Wintrosius, Ericus Georgii*, Stregnensis (Söd). Dep. 1653 30/9, imm. 30/9. Stud. U-a 1656 17/11. Kapten vid Dalreg. † 1670.
90. *Wintrosius, Johannes Magni* (Ner). Imm. 1651 2/9. Stud. U-a 1647 april. † 1654 i D-t.
Disp. 1653 "In Ps. XVII. Davidis selectæ notæ" (Som, p. 173).
91. *Wänom, Nicolaus [Petri]* (Söd). Imm. 1690 sept. Stud. U-a 1686 8/9. Kh. Tumbo 1719. † 1742.
Disp. 1694, 4/6 "De autocheiria" (UUB, KB).
92. *Ynnerstadius, Johannes Andrew* (Söd). Dep. 1651 2/9, imm. 4/9. Krigspräst vid Söderm. reg. 1658. † 1661.

1. "Ex Dorpatensi Acad. venit" (Um). — Autograf: "Me possidet Arpenius Sudermannus 1658" i Olai S. Dalini (Vg.) orat. "De pietate" 1651. (UUB). — HHm II, 353 uppger, att A. erhållit venia concionandi 1659 20/8 på begäran av fru Karin Scheringsdotter Arp på Torp (Husby sn, Söd.), † 1654 13/11. HHm:s dat. kan förmodas vara tryckfel. Möjligen stå namnen i relation till varandra. A. är kanske son till Margareta Arp, som 1633 gifte sig med sin dräng? (Elgenst. III, 223, Gyllenanckar).

2. A. hyllade 1649 17/3 fru Gertrud Gutheim (g. m. prof. Joh. G. Gezelius) på hennes namns- och födelsedag med ett "Rim-Snöre" (UUB, Persv. — 1659, Fol.). — Vid mag. prom. 1651 uppvaktades A. med en grat. skrift, där bl. a. fem sörmlänningar och två nerikingar medverkade (UUB, Persv. — 1659, 4°). — A. var gift med Susanna Fougdonia. I Strängnäs stads dombok 1652 23/8 anges hon som "Sahl. hoos Gudh hustru Susanna Josephs dotter" vid rådsturättens handläggning av tvisten mellan framlidne kh. i Jäder Nicolai Wallingii († 1649) arvingar (i sitt första äktenskap hade S. F. varit gift med N. W.). A. dömdes att betala det som rättmätigt tillkom arvingarna. För att få behålla "Libri och andre sine egne apart Pertzelar" ger han till motparten 100 ex. av "den Swenske Poesi han själv hafwer uthgåå låthit" (RA).

3. Stip. ans. 1653 4/6 (RA, Liv. II, 626). Jfr NerNm.

6. Petrus J. Berger i grat. till A. Arvidi (2) vid mag. prom. 1651.

7. Imm. Ostrogothus, varför B. återfinnes hos Bm, s. 181 som ög.; dep. Örebroensis. Olikheten torde ha uppkommit genom felskrivning eller felläsning. — Imm. D-t som stipulatus, därav den senare studenteden. — Depositor 1658 23/10 i Reval. — "Studiosus Dorpato accessit" (Um). — Lagerh. 574 insätter B. som stud. U-a redan 1653 24/5, därvid synbarligen stödjande sig på namnet Zacharias Nericus (Um). I NerNm finns visserligen ingen annan samtida än Z. L. B. med samma förnamn, men det är ej särskilt sannolikt, att denne minderårige stud. så skulle ha cirkulerat. NerNm anger endast Zacharias L. Bethelius s. d. Den enda säkra tidsangivningen är den i Um. — "Secundus sed impari successu Wivallius" (NerNm) — är det W:ii poetiska verksamhet eller övriga brava-der, som åsyftas?

9. Borg (Andreas) Svedus, Juris stud. (Dorp. lit.). Hos Cederberg angiven som [Ingermannus]. — Stip. ans. 1694 5/12, 1697 10/11

(RA, Liv. II, 647). — Fader: generalguvernementskamreraren Erik Andersson Borg (Elgenst. I, 536). — Att sönerna uppträda som sörmlänningar i D-t har förmodligen sin grund i att deras moder, född Catharina Törnroos, var dotter till kamreraren Hans Hansson T. i drötning Hedvig Eleonoras livgeding. — Vid Narvas inläggande 1704 råkade fadern en dotter och tre söner, (därbland (9) och (10)), i rysk fångenskap. Svärsonen, hovrättsassessorn Jean Enander, skriver till Kon. (1714) med begäran, att de inestående medlen i Ständernas Bank oavkortade skulle få användas till fångarnas livsuppehälle (RA, Biogr. B 35 a). Även supp-lik från styvmodern Ingrid Keder (ibid.). — Autograf i UUB:s ex. av disp. 1697 18/6: "A. Borgh Helsingburgens. här Svedus". Denna torde syfta på Anders Borgh (1702—56), stud. Lund 1719, borgmästare i Karlskrona 1740. Jfr Elgenst. I, 2, Adelborg. — Broder till (10).

10. Imm. Johannes Enrici Borge, Sudermannus. — Borgh (Johannes), Ingerm., Juris stud. (Dorp. lit.). — Johannes Børg, Narvensis, Juris studiosus (Narva lit.). — Cederberg anger även Joh. B. som [Ingermannus]. — Stip. ans. 1697 10/11 (RA, Liv. II, 647). — Broder till (9).

11. Teol. stud. — Disp. 1653 innehåller ded. till rektorn i Örebro Josua Gravius, morbrodern bruksinspektör Petrus Mårtensson Warg samt till svågern kh. Georgius Jonæ Rivulinus (Rivélius) i Toresund och moderator scholæ Ericus Jonæ Rivulinus i Riga (den senare med största sannolikhet identisk med Lagerh. 199, då släkten härstammar från Kräcklinge). — Autograf: "Eric Brolin" i KB:s ex. av Abr. L. Sundii (78) disp. 1653. — Lagerh. 614 uppger, att Nm antecknar B. som rektor i Örebro; denna notis återfinnes emellertid ej i NerNm. Jfr KFK V, 206.

12. Teol. stud. (Dorp. lit.). — Stip. ans. 1691 9/11 (RA, Liv. II, 647).

13. Imm. Petrus Petri (av senare hand tillskrivet Byringius) Gilbergensis, Sudermannus Succus; dep. Petrus Petri Gillbergius, Sudermannus. — Fader: kh. Petrus Pauli i Gillberga (HHm III, 503), tidigare kh. i Husby (-Rekarne) (HHm III, 573; jfr HHm III, 581). — I disp. och orat. kallad Byringius. — Namnen hänga uppenbart samman med faderns tjänstgöring. Husby-Rekarne hette tidigare Husby-Byring. Jfr Hellberg, L., "Ortnamn på Rekarne" (NoB 1942, 92—96).

14. Lagerh. 215 anger Andreas Thomæ Leufstadius, Torsensis, stud. U-a 1629 17/12. Detta namn grundar sig på en felläsning. SödNm (UUB, U 1000 a) har rätt namnform Caustadius, men i SödNm (UUB, U 1000 b) är olyckan skedd i form av Leufstadius. På grundval av de två disp., som C. resp. för i U-a 1635 och 1636, insattes C. som Lagerh. 297. Dessa två namn äro sål. ident. — I disp. 1636 15/10 ded. till bl. a. G. Stiernhielm. — I disp. 1637 angiven som M(ag.) Andreas Thomæ Caustadius.

15. Imm. Johannes Petri Dalenius; dep. Johannes Petri Stregn. Sudermannus. — I Bm, 186. — Fader: kh. Petrus Eliæ i Dunker. — D. var född 1633 26/3 i Strängnäs, död i D-t 1654 maj (Program, dat. D-t 1654, pridie ascensionis Christi; RA, Liv. II, 626). — Epistola consolatoria av Zach. L. Klingius till fadern, dat. D-t 1654, pridie ascensionis Christi (UUB, Persv. — 1659, Fol.). — Namnet Dalenius sannolikt efter hemmanet Dahl på Dunkers prästgårds mark.

16. Stip. ans. 1709 14/6 (RA, Liv. II, 648).

17. Teol. stud. Cantor Ecclesie Cathedr. (Dorp. lit.). — Stip. ans. 1696 14/11, 1697 8/5, 1699 17/5 (RA, Liv. II, 647). — Lagerh. 1351 anger E. som stud. U-a 1697 (efter HHm I, 409). E. återfinnes ej i SödNm eller Um; han torde då ha vistats hinsides Östersjön.

18. Sannolikt broder till Laurentius Nicolai Ekinius, Lagerh. 374.
19. Imm. Gremius. — Eremius (Dorp. lit.). — Stip. ans. 1697 10/11 (Eremius) (RA, Liv. II, 647).
21. Pauker, H. R., "Ehstlands Geistlichkeit" (1849), s. 304, 311.
22. Depositor 1640 5/6—1641 23/8, (1640: 5, 1641: 8 ggr). — Fader: kh. Nicolaus O. Fax i Lerbäck, och morbroder kom. Benedictus Olai Wesmannus i Över-Selö (ded. disp. 1639). — Autograf i P. Trottonii (Smål.) orat. 1640 2/1 (KB). — Jfr NTBB 1943, 167.
23. Depositor D-t 1646 22/6 (Fyrolmenius). — Fader: fogden på Fiholm Bengt Olofsson. — I brev från kh. Hans Jonæ i Vansö till Axel Oxenstierna 1646 27/4 skildras F:ii situation före avresan till U-a "medh sin Inspectore Andrea Nicolaj Ordalensi" (Lagerh. 450). Redan på hösten föreg. år hade avtalats om studier vid akademien, men man hade hindrats; Johannes av att "höra Terentium" och Andreas av att han inte haft några tjänliga kläder. "Hadhe intet gerna welat E. G. N. medh någon schriffvelse bemöda, doch haffve these öffwerfallit migh medh bön, wille om theras tilståndh E. G. N. giffwa ödmuikelighen tilkenna, om theras drogzmähl, och nu reesande" (RA, Brev till A. O. Ser. B II, A nr 6). — I grat. Abr. L. Sundii (78) disp. 1654 uppträder också F. som kanslerns alumn. — I domboken för Sthlms län 1658 18/10 är F. representant för viceamiral Daniel Jönsson Strussflycht vid förhandlingar om inköp av Måringsbergs säteri (RA). Jfr Almquist, J. A., "Frälsegodsen", I: 2, sid. 748. — Se även Collmar, M., "Från Olaus Pauli till Nils Agelin" i Till hembygden 1940, s. 105.
24. Dep. i Reval. — Grat. vers till prof. Johannes G. Gezelii bröllop 1643 26/6 (UUB, Persv. — 1659, 4°).
25. Dep. Blefzelius, Nicolaus Erici; imm. Folkelius, Nicolaus Erici.
26. Depositor D-t 1652 14/10—1656 11/4, (1652: 1, 1653: 16, 1654: 8, 1655: 9, 1656: 10 ggr). — Kallar sig J. J. Fougdmän i mag. hyllningen till J. O. Luth (52) 1654 14/12.
27. Depositor D-t 1639 21/1. — Imm. U-a Hemmingus Olai Gadd, Österåkerensis, Sudermannus (SödNm, ej Um). — I UUKP 1633 2/5 är Hemmingus Sudermannus, tillsammans med Nicolaus Axbergius (Lagerh. 131), anklagad för smädligt skrivsätt mot stadsbor, varvid H. synes ha varit den drivande kraften. Vid "skalkastyekets" begående har H. endast varit 16 år gammal ("16 år wijd pass", UUKP 3/5). Den 3/5 faller konsistoriet domen, som, med anseende till H:is ålder, kom att lyda på böter och relegation på 5 år. Han fick "inthe komma till Academien igen, för än han sigh förskaffat vitæ testimonium ifrå någon Schole, eller her han sigh i medler tijdh förhållandes warder, et sufficientissimas vitæ rationes reddiderit". H. bad om förskoning och lindring på straffet, men upplystes strax om dess mildhet, då en sådan infami i Leiden straffats med hudflängning och förvisning från staden för alltid. Sedan H. betalt böterna, har han säkert med lätt hjärta lämnat U-a för att i stället söka sin akademiska lycka i D-t. — Det tillägg av senare hand i Dm: "a Concionibus Caroli Gust. Regis, inde Episcopus Nidros. et nunc Calmar. mortuus 1708", kan endast åsyfta biskop Henning Schütte i Kalmar (Lagerh. 333; imm. Um 1638 22/2, SödNm 27/2). Några studier i D-t ha emellertid varken Nic. N. Braun i sin likpred. (1708 19/5) eller Petrus Dahlerus i sin Oratio funebris (1708 20/5) att förmåla. (Lagerh. anger fel dödsdatum; S. avled 1707 31/12). — H. är sannolikt broder till Lucas Olai Gadd, Nycopensis (Lagerh. 322). Egendomligt är dock, att Lucas Olai Gadd är

- född 1615 och imm. U-a 1637 9/11, medan Hemmingus Olai Gadd, i betraktande av ovan anförda fakta, bör ha varit född 1616 eller 1617 och är imm. U-a 1627. Den ene brodern skulle alltså ha imm. vid 22 års ålder (som Nycopensis) och den andre som 10-åring (som Österåkerensis).
28. I Strm. 1653 anges Olaus Olai Geringius som gymn. i kl. IV, och med det senare tillägget "Sacell. Nicop.". HHm II, 398 har en Olaus Arvidi Geringius, kom. i Tunaberg, vars personalia förefalla dublösa. Lagerh. 580 har medtagit O. A. G. i Nm på grund av HHm:s uppgift, att O. A. G. blev stud. i U-a 1653. O. A. G. återfinnes emellertid ej i Um eller i SödNm. Betr. Andreas Nicolai Geringius, kom. i Nyköping V., se Lagerh. 667. Möjligen äro dessa tre personer sammanblandade. — Kondol. vers till kh. Laur. Hem. Drosander i Julita med anledning av sonen Jacobs död 1652 (UUB, Persv. — 1659, 4°).
29. "Dorpatum abiit, unde redux" (SödNm).
30. Jfr Linköpings stifts Hm III, 405 (1919).
31. Ej i Bm. — Imm. Gabriel Anastasii, Jütlandus. — Oeconomus Communitatis (bespisingningsföreståndare för studentkommunitet) (Buchholtz. s. 177). — Fader: kh. Anastasius Andreæ i Sorunda (HHm III, 192). Jfr HHm IV, 378 (kom. Götlanda). Levde ännu 1658, "fordom kh. och prosten i Sorunda" (RA, Sthlms läns dombok 1658, fol. 18). Enl. HHm III dog A. A. 1652 mars.
32. I Pern.-lit. kallad Svio-Dorpat.; i Dorp. lit. kallad Dorp.-Liv., teol. stud. — Stip. ans. 1696 26/8 (RA, Liv. II, 647). — Orat. enl. Rauch, 329, 346—47. — Fader: Johannes H., sekr. vid Livl. lanträtten. Moder: Katarina Mörling (Supplik s. d., RA, Biogr. H I.). — Lewenhaupt, A., "Karl den XII:s officerare", I, 266.
33. Ej i Bm. — Kan möjligen vara den Johannes Stephani, som 1659 26/7 rekommenderas till apologist i Örebro. Jfr KFK V, 185 f.
34. Depositor D-t 1638 12/7—1639 24/4 (1638: 5, 1639 2 ggr). Se även Som, p. 20—21, not.
35. Imm. stipulatus.
36. "Venit ex Acad. Dorpat., ubi antea fuerat Depositor" (Um). I Beises dep. matr. finns ingen antydning därom. — Fullmakt för H. som assistensråd och statssekr. vid Generalguvernementet i Narva 1677 13/11 (RA, Biogr. H 17 b). — 1681 24/3 klagar H. över sina upprepade förflyttningar mellan Sthlm och Narva och begär att erhålla en sådan tjänst, att han må nå det genom ungdomens studier eftertraktade målet: "att få bevisa Ed. Kongl. Maj:t min allernådigste Konung och Herre min allernådigste och trogne tjänst, intill min dödsstund" (RA, Biogr. H 17 b).
38. I stip. ans. s. d. uppger J., att han studerat 8 år i Strängnäs, 5 år i Åbo och 1 år i Viborg (RA, Liv. II, 626).
40. Stip. ans. 1696 14/11, 1697 4/6 (RA, Liv. II, 647).
41. Lagerh. 548 anger K. som stud. i U-a omkr. 1650. Varken SödNm eller Um har någon uppgift därom.
42. Kuhlberg (Johan) Suderm. Theol. St. (Dorp. lit.). — Imm. Holmia-Suecus. — "Holm. SS. Theol. studios. respondendo et opponendo sæpe suam industriam probavit" (Pern. lit.). Skiljaktigheten kan möjligen förklaras av att K. härstammade från trakten av Sthlm. — Stip. ans. 1696 21/10 (RA, Liv. II, 647), och 1699 6/12, 1703 3/10 (RA, Liv. II, 648).
43. Dep. M. E. Noricius Kambræus, Suecus. — Se även KFK V, 172.
44. Fader: Petrus Andreæ Kuuth, häradsbövding i Ingermanland (i ded. orat. 1640). — K. hade tydligen av kansler rekommenderats

till akad. sekr. (efter Joachim Gerlachs död), ty i brevkoncept från de akademiska myndigheterna, dat. 1650 21/6, säges Gerlachs svärson, Christian Eberhard, vara mera lämplig (RA, Liv. II, 624). — Skrivelse från Johan Skytte till Akademiens rektor med rekommendation för K. till stip. "Jagh aff den affection iagh till sådanne personer drager, så ock anseende hans goda humeur och qualiteter haffuer iagh intet kunnat honom här medh förvägra, uthan begärer wänligen I wehle wähl göre, anseendes det att hans Fader haffuer warit och ännu ähr een wähl mæriteradt Man, och hans Sohn så wijda favera att han må bekomma Regale stipendium inthet twiflandes att han in medh tiden och förmedelst sine studier kommer Fäderneslandet till någon behagelig tjänst, och han således niuter min recommendation till godho" (RA, Liv. II, 625). — K. erhöill även stip. Han anges som stip. i kl. I jan.-maj och kl. II juni-dec. s. a. (RA, Liv. II, 628).

45. Detlaus Köllner Hindrichsson i grat. till J. O. Luth (52) 1654 14/12 (UUB, Persv. — 1659, 4°).

46. Stip. ans. 1654 5/4 (RA, Liv. II, 626). — Napiersky II, 49. — Sannolikt broder till Lagerh. 589.

47. Kan möjligen vara ident. med Johannes Laurentii Sualinus (Lagerh. 662), stud. U-a 1658 23/10, apologist i Nyköpings skola. Jfr Schotte IV, 43.

48. Datering disp. 1638 ur UUB, U 264.

49. Kallas å disp. Vegrelius. — Datering disp. 1650 ur UUB, U 264. — Förmodligen broder till Lagerh. 596.

50. Dep. Laurentius Erii Liringius; imm. Laurentius Erii Sudermanus. — Dep. i Reval.

51. G. m. Elisabeth Klingia 1656 24/6 i Arboga (dotter till kh. Laur. Joh. Klingius i Kräklinge) (UUB, Persv. — 1659, 4°; Psk., 218 och 488).

52. Bm uppger patronymikon felaktigt, Erii för Olai. Jfr grat. skrift till mag. prom. 1654 14/12 (UUB, Persv. — 1659, 4°). — RN III, 140—41.

53. Enl. HHm IV, 166 stud. i D-t 9 år.

54. Imm. Andreas Laurentii Malmenius, av senare hand ändrat till Andreas Andreæ M. — Lagerh. 422 anger Andreas Laurentii Malmenius, närmast motiverat av att Lagerh. 248 supponeras som broder, samt såsom stud. U-a omkr. 1644. A. A. Malmenius förekommer ej i SödNm eller Um; ej heller torde han någonsin ha studerat i Pernau. Å alla disp. i D-t angiven som Andreas Andreæ Malmenius. — Depositor 1649 25/8—1651 2/9 (1649: 5, 1650: 2, 1651: 1 ggr). — Gustav Horn-stipendiat, enl. disp. titelblad 1651 27/6.

55. Versifierad stip. ans. 1695 4/11 (RA, Liv. II, 647). — Napiersky II, 75; RN III, 215—16.

56. M. erhöill avsked från militärtjänsten med anledning av att han under en kunglig jakt vid Kungsör fick högra armen avskjuten på tre ställen (Sparre, S. A:son, "Kungl. Västm. reg. hist.", IV, 44).

57. Lagerh. 663 anger (efter HHm III, 71: "Student i Ups.") M. som stud. omkr. 1658 i U-a. Varken SödNm eller Um har dock någon uppgift här om. — HHm uppger vidare M. som kom. i Ripsa 1667. I brev från biskop Emporagrius till prosten A. M. Julinus i Nyköping V., 1668 30/10, anhåller E., att J. skall "efterspana, om Hr Josua i Råby, hafwer sigh inlåtit medh predikoEmbetet, där eller annorstädes sedan han sin tjänst förlopp, och blef i Stockholm ifrå Embetet sagder, låtandes där om här inkomma kun-

skap. Så wäl som Gudztjänstens förrättande j bemälda Råby" (KB, B VI: 1, 18 a, nr 42).

58. Är möjligen ident. med Johannes Nicolai (Lagerh. 254), stud. U-a 1633 juli (SödNm).

60. Dep. i Reval.

61. Nic. Laur. Nycopensis har aldrig varit lektor i Strängnäs; trol. en sammanblandning med Nicolaus Laurentii (Lagerh. 248) ("sine dubio Malmenius", SödNm). Jfr Falk, A., "Regium Gust. gymn. hist." (1926), s. 306—07. — Obs.! Disp., orat. och ded. fram till 1640 i D-t. I ded. orat. Andr. Laur. Nycop. 1639 D-t kallas N. "Dn. M. Nicolaus Laurentij Nycopensis SS. Theologiae Studioso impigerrimo". — Gyllenstiernsk stipendiat (å disp. titelblad 1632 16/11). — Tillhörde kommunitetet 1632 12/8 (Buchholtz, Bil. 12). — (60) och (61) äro bröder.

62. Imm. U-a 1652 21/11 Olaus Oostenius. "Ex Academia Dorpatensis reversus" (Um). — Ö:s övergång från stadsfysicusämbetet till rådmans-tjänsten skedde icke tvångslöst. Magistraten önskade i hans ställe "en annan kvalificerad man, som in praxi kan vara felicio". — Ö. begravdes 1682 25/5 i en ålder av 57 år och 3 mån.; han bör därför ha varit född i slutet av febr. 1625. — Ö. var innehavare av ett bibliotek, som torde ha omfattat 215 nr, där tidens medicinska auktoriteter voro välrepresenterade. Hans övriga jordiska egendom synes däremot nog så anspråkslös. — Stenström, F., "Läkekonstens och hälsovårdens företrädare i Göteborg under 1600- och 1700-talen" (Gbg 1929), s. 21—29. Se även Almquist, H., "Göteborgs historia", I: 1, s. 741 ff.

65. Jfr KFK V, 179.

66. Ded. i disp. "De materia coeli" till bl. a. farbrodern Laur. Prytz, kh. i Tumbo, och morbrodern kh. Israel N. Rhecarlius i Bälinge.

68. R. återfinnes ej som imm. i D-t, förmodligen på grund av att han redan var pvgd (1639).

69. "Direct. Musices Dorpati Livon. Philosophiae Magister" (SödNm). — Stip. ans. 1693 11/2, 1693 16/9 ("res.: Supplicanten Salvius skall komma i consideration"), 1694 13/10 (RA, Liv. II, 647). — Å disp. 1692 6/2 angiven som kungl. stipendiat. — Autografer å D-t disp. (UUB: 13 st., KB: 1 st.). — RN IV, 20—21.

70. Stip. ans. 1693 4/10, med anteckning "Supplicanten skall komma i consideration" (RA, Liv. II, 647). — Att faderns ekonomiska trångmål redan förut var svårt, kan ses av att denne 1686 anhåller om att "sökia alla Kyreckior medh pungen här i Stockholm om hielp til mine fattige gossars Studiers fortsättiande i theras Studiers lopp . . . ellict nödgas iagh taga them ifrå Scholan". Suppliken upptogs välvilligt och 1686 28/4 erhöles tillstånd att upptaga kollekt inom stiftet. (RA, AE 51, Qvarsebo).

71. Imm. P. L. Sandalis.

72. Dep. Bastianus Simonis; imm. S. S., stipulatus.

73. Dep. P. D. Stenelius; imm. Petrus Danielis, stipulatus. I disp. 1655 benämnd P. D. Stenius (Som).

74. Stip. ans. 1695 7/11 (RA, Liv. II, 647). — Lagerh. 1329 anger (efter HHm I, 461: "Stud. 1696") S. som stud. i U-a 1696. Han befann sig med största sannolikhet vid den tiden i D-t, då varken NerNm eller Um har någon S. S.

75. Elgenst. VII, 691. — RN I, 514—20. — Som. p. 250—62.

76. Dep. J. A. Stultingius (Beise).

78. Ang. S:ii rektorat i Nyk. se KB, B VI: 1, 18 a, nr 43, 44 och 46.

79. Den från 1653 uppträdande kaplanen i Trosa lfs. heter 1654 Ericus Olai. Fram till 1660 har kaplanen endast förnamnet Erik (KA, Söd. verif. 1654, fol. 315).

80. Enl. Schotte IV, 22—23, kollega vid Nyköpings skola 1652, vid Strängnäs skola 1657. — Se även Leijonhufvud, K. K:son, "Kungl. Söderm. reg. hist.", III: 6, sid. 9. HHm II, 392—93; jfr KB, B VI: 1, 18 a.

81. I brev till Sigrid Bielke 1659 16/12 omtalar U., att han 1658 1/11 kallats till kh. i Ubbenorm, examinerats 4/11 i S:t Jakobskyrkan i Riga, och ordinerats 5/11. — G. m. Anna Gertrud Janich, dotter till företrädaren kh. Johannes Janichius (brev till S. B. 1660 8/3). — Ytterligare 3 brev till patroninnan S. B. 1662 18/4, 1663 9/6, 1664 26/6 (RA, Bielkesaml.: Skriv. till S. B., ser. I, 4). — Napiersky III, 81. — Förmodligen broder till Lagerh. 323 och farbroder till Lagerh. 771 (vilken senare sannolikt är son till kamreraren över Uppland Erik Eriksson Utter, f. 1627 10/8, på Edeby (Söd.), † 1670 25/8. Jfr UUB, Persv. 1670—79, 4°).

82. Imm. stipulatus. — Tillhörde kommunitetet 1632 23/8 (men Buchholtz, Bil. 12, uppger, att V. varit medlem av kollegiet sedan 3/3).

83. Imm. stipulatus. — Stip. kl. II jan.-april, kl. IV maj—dec. s. a. (1641?) (RA, Liv. II, 628); jan.-dec. 1642 (RA, Liv. II, 625). Tillhörde kommunitetet 1632 23/8 (men Buchholtz, Bil. 12, uppger att V. varit medlem av kollegiet sedan 3/3).

84. Imm. stipulatus. — Stip. kl. I juli-aug., kl. II sept.-dec. s. a. (RA, Liv. II, 628).

85. Var resp. 1649 i Strängnäs vid synodaldisp. "De natura philosophiae" (pres. Andreas Arvidi (2)) (SBL I, 767).

87. Depositor 1649 16/8. — Jfr NTBB 1943, sid. 80.

89. Dep. Ericus Georgius Wintrosius, Sudermannus; imm. Ericus Georgii Stregnensis, Wintrosius. — Imm. U-a: "Ericus Wintrosius Wesmannus. Studiosus ex Dorp. Acad. accessit" (Um). — Fader: kh. Georgius Henrici Wintrosius i Över-Selö (kh. i Arboga 1644) (HHm I, 372). — W. blev ihjälstucken i en duell i Hedemora (HHm).

90. Elgenst. VII, 403, liksom Lagerh. 468, anger, att en Johan Wintrosius, g. m. Anna Göransdotter Sparre, blev v. härads hövding i Nerike (Anrep IV, 68: "ifrån N."). Giftermålet's anekdotiska underlag gör det ej osannolikt, att Johannes M. Wintrosius som stud. i D-t är ident. med Lagerh. 468. — W. dog som stud. i D-t. Över honom och den ungefär samtidigt avlidne sörmlänningen J. P. Dalenius (15) skrev Zach. L. Klingius en Epistola consolatoria, (jfr (15)), där W:ii fader, Dn. Magnus Joannis (kh. i Vintrosa, HHm IV, 46), kondolerades. J. O. Luth (52) författade en Carmen græcum över de båda unga döde (Fant, p. 119).

91. Kungl. stip. 1694; jfr diss. titelblad. — "Dorpatum abiit studiorum gratia, ubi edito Specimine publico, domum redux, sacerdos factus 1694" (SödNm).

92. I Bm (bland övr. sv. stud.) J. A. Synnerstadius; i Beise J. A. Ynnerstadius. — Stip. ans. 1653 29/11 (RA, Liv. II, 626).

KALLOR M. M.

NerNm = Nerikes Nations matrikel (UUB, U 1006 a, b).

Psk = Palmskiöldska saml. (UUB).

SödNm = Södermanlands Nations matrikel (UUB, U 1000 a, b).

UUKP = Upsala Univ. Konsistorieprotokoll.

Beise, Th., "Beitrag zur Geschichte der ältesten Universität Dorpat" (i Mittheilungen aus dem Gebiete der Geschichte Liv-, Ehst- und Kurland's. VII: 1 och 3, 1855 och 1857).

—, "Beitrag zur Geschichte der zweiten schwedisch-livländischen Universität" (Mittheilungen XII, 1880). (cit. Beise).

Bergman, J., "Universitetet i Dorpat under svenska tiden" (1932). (cit. Bm).

Lagerholm, J., "Södermanland-Närkes Nations matrikel" (1933). (cit. Lagerh.).

Matricula Regii Collegii Stregnensis I, 1628—99; utg. H. Petersson (1646—47). (cit. Strm).

Upsala Universitets matrikel, I. (cit. Um).

Backmeister, H. L. Chr., "Nachrichten von den ehemaligen Universitäten zu Dorpat und Pernau" (i Müller: Sammlung Russischer Geschichte, Bd IX: 1. St. Petersburg 1764). (cit. Backmeister).

Buchholtz, A., "Verzeichnis sämtlicher Professoren der ehemaligen Universität zu Dorpat und Pernau" (Mittheilungen VII: 1—2, 1854). (cit. Buchholtz).

Cederberg, A. R., "Suomalaiset ja inkerilaiset ylioppilaat Tarton-Pärnun yliopistossa v. v. 1690—1710" (Historiallinen Arkisto 29: 5). (cit. Cederberg).

Eberhard, D., "Dorpatum in Livonia literatum" (1698). (cit. Dorp. lit.).

Hagström, C. A., "Strängnäs stifts herdaminne", I—IV (1897—1901). (cit. HHm).

Karlson, K. F., "Örebro skolas historia" V, (1900). (cit. KFK).

Napiersky, C. Ed., "Beiträge zur Geschichte der Kirchen und Prediger in Livland" (1843—52). (cit. Napiersky).

Rauch, G. v., "Die Universität Dorpat und das Eindringen der frühen Aufklärung in Livland 1690—1710" (1943). (cit. Rauch).

Recke, Joh. Fr. v. Napiersky, S. Ed., "Allgemeines Schriftsteller- und Gelehrten-Lexicon der Provinzen Livland, Ehstland und Kurland", 1—4, (1827—32). (cit. RN).

Schotte, G. V., "Bidrag till Nyköpings Elementarläroverks Historia", IV (1887). (cit. Schotte).

Sjöberg, G., "Pernavia literata" (1703). (cit. Pern. lit.).

Sommelius, G., Regiæ Academiæ Gustavo - Carolinæ sive Dorpat - Pernaviens. Historiæ Academicis" (1796). (cit. Som).

Dep. = deponerad (enl. Beise).

Imm. = immatrikulerad (enl. Beise och Bergman).

Persv. = Personalverser.

[] utmärker supplerings ur andra källor än Beise och Bm.

() kring personnamn utmärker alternativ supplerings ur andra källor än Beise och Bm.

Nationen och landsmännen —

Några reflexioner med anledning av en sociologisk undersökning.

Av Bengt G. Rundblad.

När sociologi blev ett självständigt ämne vid Uppsala universitet hösten 1947, så gällde det att finna lämpliga arbetsuppgifter för träningen av eleverna i den för modern sociologi så viktiga fältforskningsmetodiken. Det var även ett önskemål att pröva några i Amerika använda metoder på svensk botten. Som ett resultat av bl. a. dessa två synpunkter tillkom den undersökning av uppsalastudenternas rekrytering, ekonomiska förhållanden, fritidssysselsättningar m. m., av vilken vi här skall ta upp en liten del till granskning. Ämnesvalet är på intet sätt originellt utan har behandlats av flera kända amerikanska sociologer, bl. a. kan det vara skäl att nämna F. Stuart Chapins »Extra-curricular activities at the University of Minnesota» (1929) samt Katz-Allports »Student Attitudes» (1933).

Att välja studentkåren som undersökningsobjekt har de fördelarna, att det undersökta sociala fältet är lätt åtkomligt, samt att forskaren på grund av att han själv lever i detta fält har stora möjligheter att kontrollera, att metoderna inte för honom på avvägar. Till grund för undersökningen låg ett ganska omfångsrikt frågeformulär, som förutom frågor om olika slags fritidsaktivitet även innehöll några enkla former av s. k. attitydtest rörande inställningen till nationerna, studentkåren, de akademiska fackföreningarna samt de politiska och religiösa föreningarna.

Frågeformuläret användes vid intervjuer med 939 studenter, omkring var tredje student inskriven under åren 1939—1948, boende i Uppsala. Uttagningen av dessa »offer» skedde helt slumpvis ur studentkatalogen, varför materialet kan betraktas som representativt. Intervjuerna utfördes våren 1948 av studerande i ämnet sociologi, varpå svaren överfördes till hålkort och bearbetades ur olika synpunkter med hjälp av statistiska institutionens nya hålkortsanläggning. På detta sätt har en ganska fyllig beskrivning av studenterna och studentlivet kunnat åstad-

kommas, och en sådan måste betraktas som första steget vid analysen av ett så stort problemområde. Allt som allt föreligger omkring 200 tabeller, varav här endast några skall medtas eller refereras för att belysa Södermanlands-Nerikes nation i förhållande till andra nationer och till studentkåren i dess helhet. I materialet ingår intervjuer med 99 studenter från vår nation.

Studenternas sociala bakgrund.

Den första tabell vi skall ta upp till granskning rör studenternas rekrytering ur olika sociala skikt i det svenska samhället. Som indelningsgrund har därvid använts det system med åtta huvudklasser, som lanserades i den Wicksell-Jernemanska utredningen om de svenska studenternas sociala och ekonomiska förhållanden och som publicerades 1936 (SOU 1936: 34). Samma indelningsgrunder användes av fil. mag. Arne Jansson i en artikel betitlad »Från vilka socialgrupper rekryteras vår nation» i Majhälsningen 1944, i vilken han redogjorde för den sociala rekryteringen under perioden 1876—1938. Nedanstående tabell, som omfattar inskrivna under åren 1939—1948, utgör därför ett komplement till hans framställning. Eventuella jämförelser måste dock göras med stor försiktighet, då tabellerna grundar sig på olika utgångsmaterial. I artikeln 1944 medtogs alla studenter inskrivna under en viss period, medan i denna undersökning medtas endast de studenter, som inskrivits under en tioårsperiod och som fortfarande studerar i Uppsala. Den som skrevs in ex. 1939 och snabbt tog sin examen och därefter lämnade staden kommer inte med, vilket kan tänkas innebära,

Faderns yrke	N a t i o n e r													
	St. %	Uppl. %	G-H %	Ög. %	Vg. %	S-N %	V-D %	Sm. %	Gbg %	Kalm. %	Värml. %	Norr. %	Gotl. %	Samtl. %
A. Lantbrukare	1	13	7	8	11	7	10	5	2	22	11	14	9	9
B. Folkskollär.	1	12	15	11	8	9	6	7	4	7	16	13	15	10
C. Akademiker	51	27	35	30	39	46	44	33	40	22	23	22	46	35
D. Direktör,														
disponent	11	5	4	7	7	7	4	14	15	14	8	7	—	7
E. Handlande	8	7	6	17	8	10	6	9	8	7	13	9	15	9
F. Högre														
tjänsteman	18	11	13	8	20	8	17	16	24	7	17	17	—	15
G. Lägre														
tjänsteman	5	11	10	10	5	5	5	5	1	14	3	9	8	7
H. Hantverkare,														
arbetare	5	9	9	6	2	7	7	9	4	7	6	8	8	6
X. Obekant	—	5	1	3	—	1	1	2	2	—	3	1	—	2

att de med sämre ekonomisk bakgrund blivit underrepresenterade. Tabellen är dock representativ för kvarvarande nationsmedlemmarna våren 1948.

Av tabellen framgår, att S—N i stort sett överensstämmer med kåren i dess helhet, akademikerna dock överrepresenterade, medan ex. Stockholms nation med sina 51 % akademiker visar en mycket speciell rekrytering. Göteborgs nation med sina 15 % direktörer och 24 % högre tjänstemän visar också en egen profil. Här nedan följer en komplettering av denna tabell med en indelning gjord efter den svenska valstatistikens system med tre socialgrupper I, II och III eller som Gallup kallar det i sina opinionsmätningar Bättre situerade, Medelklass och Arbetarklass.

Procenttalen för S—N och studentkåren sammanställs här med studentsociala utredningens siffror för fakultetsstudenter inskrivna 1937—46 samt med fördelningen på dessa tre socialgrupper vid valen till riksdagens andra kammare 1944 (se SOU 1948: 42 sid. 59 ff.)

	S—N	Studentkåren	Fakultetsstudenter 1937—46	Riket
Bättre situerade	61 %	57 %	59 %	6 %
Medelklass	25 %	32 %	35 %	37 %
Arbetare	11 %	8 %	5 %	57 %
Obekant	3 %	3 %	1 %	—

Denna sammanställning visar med all önskvärd tydlighet realiteterna bakom kravet på undervisningens demokratisering. Studentfädernas socialgruppsfördelning utgör i stort sett fördelningen för hela riket i omvänd ordning; 6 % Bättre situerade i hela riket motsvaras bland uppsalastudenternas fäder av 57 % Bättre situerade och 8 % Arbetare bland de senare av 57 % i hela riket. Vad S—N beträffar så överensstämmer nationen liksom i tab. I ganska väl med studentkåren i dess helhet, medan Stockholms och Göteborgs nationer med sina 80 resp. 79 % ur gruppen Bättre situerade ånyo visar sin mycket speciella rekrytering. Om övriga nationer kan nämnas, att Upplands och Norrlands visar en rakt motsatt tendens med endast 44 % ur den högsta socialgruppen. Det bör kanske tilläggas, att denna indelning i socialgrupper bygger på dels utbildning, dels ekonomiska förhållanden.

Arkadiens betydelse i nationalslivet.

Södermanlands-Nerikes nation utgör i ett avseende något ganska unikt inom Uppsalas studentvärld, nämligen därigenom att nationen erbjuder så många av sina medlemmar bostäder inom samma kvarter

som nationslokalerna. Omkring en tredjedel av nationens aktiva studenter kan väl sägas bo i av nationen ägda hus. Det kan sålunda sägas vara ett stycke på väg mot att bli ett college. Det har därför varit av intresse att söka jämföra dessa studenters förhållande till nationen med deras, som inte bor i nationens hus. Tyvärr hade inte författaren detta klart för sig vid planläggningen av undersökningen, varför denna jämförelse endast kan göras på ett par områden av nationalslivet, nämligen i fråga om tillbringad tid på nationen förutom vid fester, antal nationsfester samt innehavda nationsämbeten. Materialet är litet, endast 31 arkadienbor, d. v. s. landsmän boende på Arkadien, nationsvinden o. s. v., samt 68 studenter boende i andra än av nationen ägda hus. Några större slutsatser kan därför inte dras, men tydliga tendenser kommer ändå fram. Vi finner ex. först beträffande uppgifterna om tillbringad tid på nationen följande:

	Timmar/termin										Medeltal
	0	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70 ¹⁾	81-90	>90	
Arkadien, st.	3	1	5	9	1	5	1	—	4	2	37,8
Övriga, st.	16	16	11	2	5	7	2	2	4	3	24,8

Av dessa siffror framgår tydligt, hur mycket flitigare nationsbesökare arkadienborna är än sina kamrater på annat håll i staden. I stort sett är de senares nationsbesök, i siffran ingår som redan nämnts inte fester, endast $\frac{2}{3}$ av arkadiengruppens. Om vi sedan går till antalet fester, som de båda grupperna besökt under vårterminen 1948, får vi följande fördelning:

Vårterminen 1948	Arkadien	Övriga
Antalet besökta nationsfester		
0	12	26
1	4	13
2	9	15
3	2	8
4	3	3
5	—	2
6	1	1
	Medeltal 1,5	Medeltal 1,4

Skillnaderna mellan de båda grupperna är tydligen utan praktisk betydelse. Om man analyserar detta förhållande närmare genom att dela upp de båda grupperna på kvinnliga och manliga studenter, så finner

1) Ingen hade 71—80 tim.

man, att medeltalet för manliga arkadienbor blir 1,9 och för övriga manliga landsmän 1,3, alltså ungefär samma relation tre till två, som vi fann i fråga om tid på nationen. För kvinnliga arkadienbor är medeltalet 0,8 och för övriga landsmaninnor 1,7. Det ser således ut som om de flitigaste festbesökarna voro Arkadiens män och kvinnliga studenter boende utanför Arkadien. Som författaren själv hör till den förstnämnda gruppen, bör han kanske akta sig för att söka ge en förklaring till detta fenomen.

Beträffande de båda gruppernas innehav av nationsbefattningar så bygger jämförelsen här på en poängskala från 1—10, som gjorts upp av ett antal »nationspampar» på så sätt, att man gett ex. förste kurator 10 poäng, medlemskap i någon mindre betydande nämnd 1 poäng o. s. v. En sådan poängsättning blir kanske orättvis mot vissa befattningshavare och olika landsmän lägger ned olika mycket arbete på sina befattningar, men denna bearbetningsmetod torde vara enda möjligheten att få något begrepp om hur mycket tid olika grupper inom nationen lägger ned på dylika poster. För både män och kvinnor får vi här nedanstående poängtal.

	Summa poäng.													
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	15	24	27	Medeltal
Arkadien, st.	17	3	5	—	1	2	—	—	1	1	—	—	1	2,3
Övriga, st.	54	3	2	—	2	—	2	1	—	—	1	1	—	1,1

Anm.: Utelämnade poängtal innebär att ingen hade dessa tal.

Den kraftigaste skillnaden mellan de två grupperna kommer således fram i fråga om antalet innehavda nationsbefattningar. Även om materialet är litet, kan väl ovanstående tabeller anses ha framställt vissa fakta bakom gliringarna om »korridorvägen» på Arkadien och dessas inflytande på nationens angelägenheter. Det är tydligt, att de studenter, som bor i nationens bostäder, på alla områden visar större intresse för sin nation, och att dessa studenter utgör en kärna i nationslivet. Nationens självpatagna roll att ställa rum till medlemmarnas förfogande kan därför anses ha en viktig funktion att fylla, och det är att hoppas, att nationen under för byggnadskap bättre konjunkturellt skall kunna förverkliga sina vidare byggnadsplaner.

Beträffande arkadienborna och deras större nationsintresse kan det naturligtvis diskuteras, om detta beror på Arkadien, eller om det är så att studenter med stort intresse för nationen flyttar till Arkadien. Troligtvis är det både ock. Det skulle vara intressant att i en framtid med intensivare metoder söka klarlägga dessa förhållanden.

Nationsintresset — en funktion av avståndet till hembygden?

För att belysa skillnaden mellan nationerna med avseende på hur mycket medlemmarna utnyttjar sina lokaler till annat än fester, så presenteras som en avslutning på denna artikel en tabell över tillbringad tid på nation utslaget på de tretton nationerna. Till grund för denna tabell lög en fråga av följande lydelse:

Hur lång tid ungefär tillbringas Ni på nationer

per dag

per vecka

per månad

Uträknat per termin

Det är dessa standardiserade terminssiffror, som upptas i tabellen här nedan. 1—10 innebär således 1—10 timmar per termin. Det skall villigt erkännas, att svaret på ovanstående fråga måste bli mycket ungefärligt. Någonstans på ett kontinuum från litet till mycket kan väl dock de flesta placera sig, och de som aldrig besöker sin nation kan åtminstone ge absoluta svar. Den som förvänar eller förfasar sig över det höga antalet i nollgruppen, för hela kåren 15 %, bör minnas, att nationerna är obligatoriska institutioner inom studentlivet, som knappast kan räkna med att vinna allas intresse. Man kan ju tänka på hur litet vi många gånger besöker sammanslutningar, som vi frivilligt blivit medlemmar i.

Nation	Tid på nation per termin											M
	0 %	1—10 %	11—20 %	21—30 %	31—40 %	41—50 %	51—60 %	61—70 %	71—80 %	81—90 %	>90 %	
Sthlm	9	24	18	15	5	9	8	3	1	8	—	27,6
Uppl.	27	26	6	13	6	5	6	2	1	4	4	22,4
G.-H.	10	27	21	11	4	11	2	4	1	6	3	27,3
Ög.	17	17	17	14	8	7	4	4	—	5	7	29,9
Vg.	16	25	8	10	10	11	2	—	3	11	3	30,3
S.-N.	17	19	16	12	6	12	3	2	—	8	5	29,2
V.-D.	17	13	13	17	4	9	5	5	1	8	8	35,2
Sml.	19	21	9	9	7	9	5	2	—	14	5	32,4
Gbg	19	16	15	12	6	8	1	—	—	12	11	33,4
Kal.	7	7	22	29	14	7	—	—	—	14	—	31,5
Vrml.	8	23	14	9	5	17	2	3	—	13	6	35,2
Norrl.	10	19	22	13	6	7	4	5	—	9	5	31,8
Gtl.	—	—	38	23	15	—	8	—	—	8	8	35,9
Hela kåren	15	20	16	13	6	9	4	3	0	9	5	30,5

I högra kanten på tabellen finns medeltal uträknade för de olika nationerna, och om man ordnar de senare i ordning efter medeltalen så får man följande: 1) Gotlands, 2) Värmlands, 3) Västmanland-Dala, 4) Göteborgs, 5) Smålands, 6) Norrlands, 7) Kalmar, 8) Västgöta, 9) Östgöta, 10) Södermanlands-Nerikes, 11) Stockholms, 12) Gästrik-Hälsinge, 13) Upplands. Om man närmare betraktar denna rangordning, som går från högsta till lägsta genomsnittlig tid på nationen, så får man det bestämda intrycket, att nationsintresse, här uttryckt i tillbringad tid på nationen, och avstånd till hemorten måste stå i något slags relation till varandra. För om man bortser från de V.-Dalingar, som bor i Västmanland och således har nära till Uppsala, så upptas de främsta platserna av nationer, som har mycket långt till hemorten. Skillnaden mellan medeltalen är dock inte så stora, varför det är alla skäl att vara försiktig med eventuella generalisationer. Den framkomna tendensen i materialet tål dock att diskuteras, och man bör nog överhuvudtaget söka se nationslivet i belysning av den funktion, som de olika nationerna fyller i sina medlemmars liv.

Oxford and Uppsala — a comparison.

By *Universitetslektor Michael Meyer.*

Ur "Ergo" nr 6, 1949, saxa vi följande avsnitt, ämnat att komplettera kand. Rundblads inlägg och belysa, hur "college-systemet" ter sig, när det är som mest aktivt.

Uppsala is not in the least like Oxford. I do not mean to imply that either University is superior to the other, but simply that they are completely and entirely different in almost every way. Both contain about 4,000 students, and it is possible to study almost any subject at either University; and there the resemblance ends.

Uppsala is a homogeneous community; by which I mean that the sexes mix freely. Oxford is essentially a male community, to which is attached a kind of subject race of despised females. The men (despite certain petty restrictions, which they don't take seriously) live a life of extreme liberty in beautiful and ancient stone buildings in the middle of the town. Each man has a pair of rooms to himself, and a manservant provided by his College to look after him — to make his bed, clean his shoes and his beerglasses, and so forth.

On the other hand, within the limits imposed by this sex-segregation, the male student at Oxford leads a broader and more active life than his Swedish counterpart. The College system, with its traditional friendliness and informality, means that he gets to know people much quicker and more intimately than one does here. Any Oxford student who came to study at Uppsala would miss the College life enormously.

And I miss the societies. Oxford is full of clubs and societies — political clubs, debating clubs, music clubs, theatrical clubs, film clubs, swimming clubs, literary clubs, scientific clubs, religious clubs, all kinds of sporting clubs, and simple eating and drinking clubs. The student-teater, the filmstudio and the music circles seem to me the only comparable things that Uppsala has to offer; I think the nations do far too little to cater for the tastes of those students who like other things than

dancing. It is comparatively difficult for a young writer or painter at Upsala to meet people of similar interests from whom he can derive inspiration. Strindberg's loneliness here (when he was a student) is significant.

The absence of a debating club is particularly deplorable. Swedish students admit (rather complacently, I always feel) that they don't ask many questions, and have few opportunities for developing their powers of self-expression; but nobody ever does anything about it. The Oxford Union has a large-scale debate every Thursday, which is attended by anything from 150 to 600 students, who argue for three or four hours. Something similar ought to exist here. There is nothing so stimulating as a public argument.

I think, too, that there ought to be more sporting facilities in Upsala. Oxford is, perhaps, too full of opportunities for exercise, so that many of the male students there spend four or five afternoons a week on the football field or the tennis court, or in the squash courts, or on the river. But one football field, two tennis courts (which are always occupied) and one gymnasium do not seem to me adequate provision for a community of 4,000. I am surprised that nobody has ever thought of building half a dozen squash courts in Upsala. They are cheap to erect, and anybody who built some and hired them out at 1.50 kr. per hour would make a nice little fortune in two years. The courts in Stockholm are very popular. It should surely be possible for anyone in a University town who wants exercise to be able to get it.

But I like everything else here; the friendliness of everyone, the tolerance and amiability of my superiors, the town itself, the internationalism of your cinemas, the hard winter and the sudden sharp arrival of spring. Sometimes, too, I miss certain things I knew at Oxford: the eighteenth century rooms with their panelling and high windows, the curved High Street with its towers and domes, the clocks of twenty Colleges chiming the hours in amiable discord, the meals in the oak-beamed Tudor dining-hall, the black gowns and gaily striped scarves, the river overhung with willows and the incomparable beauty of the old stone buildings among the meadows in the summer haze. No: Upsala is nothing like Oxford; but just as nice.

»Tal till hembygden», majmiddagen 1948.

Herr Inspektör — vördade hedersledamöter —
ärade gäster — landsmaninnor och landsmän!

Det var en gång en Andre Kurator, som ansågs vara en ganska hygglig och snäll man. Detta var ett antagande som förnämligast grundades på det faktum att han på flera år endast undantagsvis deltagit i de vilda orgier i nationshuset, varmed många av hans landsmän plögade förgylla det akademiska året.

En dag, då våren ännu var helt ung — långt innan Fyris is ännu börjat smälta, långt innan någon grönska börjat lysa skir i Slottsbacken — den dagen slogs vår Andre Kurator av en tanke, som sedan skulle bringa honom mycken nöd åstad: han skulle hålla talet till hembygden på majmiddagen!

Då han började fatta innebörden av denna tes strödde han förfärad aska i sitt hår och gick sedan in till sig, till att försjunka i grubbel och till att lyssna på sitt hjärtas röst. Och vad han då hörde, det kom honom att darrande säga, icke blott en gång utan upprepade: varför just jag? Varför inte *Vem Som Helst* utom just jag?

Det var nämligen så, att i den högra hjärtkammaren, där bodde — symboliskt nog — hans kuratorssjäl. Det var ett ganska välstädat rum, med ett stort skrivbord, bokföringspärmar, kataloger, skrivmaskiner, protokoll och blanketter av 23 olika format, alla dessutom med varierande text uppå. Där var relativt välfyllda kassaskrin. Och där fanns faktiskt också — på ena kortväggen — porträtt av en hembygdsskald. Så det hela såg ganska bra ut.

Men — och nu börjar vi nålka det tragiska — i den vänstra kammaren, där såg det helt annorlunda ut. Det var ett stort rum och ljus och soligt, det måste erkännas, men det var *ingen* ordning där! Det låg kartor utspridda över borden, över diverse europeiska länder. I sängen stod en sliten ryggsäck halvpackad och utspridda över golvet låg ett par sandaler utan botten och ett par gymnastikskor utan tak. Slarvigt slängda i en låda låg en bunt brev med frimärken, som förvisso inte stämplats av något Kungligt svenskt Postverk. Där låg till och

med ett rött hårband med doft av . . . ja, som sagt, det såg rent otillständigt ut. Ty i detta rum bodde en varelse, som blott på ytterst långt håll tycktes vara släkt med kuratorssjälens i kammaren intill: där bodde en luffare, en landsvägsstrykare.

Då nu den här ynglingen, som jag talade om i början, lyssnade på sitt hjärta, fann han att de två själarna redan satt och diskuterade majmiddagen och hembygdstalet. Och han blev förfärad då han hörde hur osäker och liten kuratorssjälens lät i rösten; och än mer förfärad då han hörde hur säker och övertygad luffarsjälens var då han sa: »Du förstår, han kommer *aldrig* att klara det! Vad är Södermanland och Nerike för honom, som bara går och väntar på att få traska ner till Sicilien eller Korsika? Vad är Gnesta mot Castelvetro och Örebro — i all ära — mot Porto Vecchio?

Och den stackars kuratorssjälens, som visste att det i alla fall skulle bli han, som måste inspirera hembygdstalet, grät stilla då han hörde detta. Men luffaren, som suttit och gnolat på en melodi som han hört en sommarafton på en liten fransk bykrog — och detta redan innan hans granne ännu sett dagens ljus — luffaren hade vid minnet av denna krog blivit lyrisk, och han slog ut med handen så att Lin-Yu-Tangs Konsten att njuta av livet försvann ur synhåll, och han talade och sade:

»Ack, hur ofta kommer han inte in till mig, vår gemensamme herre, för att tala om den lyckliga tid, då vi irrade Västeuropa runt, han och jag. Då minns vi morgonglittret över Seine . . . hur det bländade då vi trädde ut ur Notre Dames tunga skymning efter ett tidigt besök. Då minns vi Place Pigalles hets en lördagskväll, då vi för 10 francs i ett syndens näste studerade Les Lois de l'Estetique tillsammans med sju marockaner och en fet men lysten småborgare från Dijon. Vi minns våra glada men fåfänga försök att få hyra på någon Casablancagående korvett — i Rouen och i Dieppe, i London och Antwerpen. Vi minns glada kvällar, då vi dansade Cookie-Wookie under Nizzas palmer innan vi lade oss att sova med deras kronor som sänghimmel, men också långa nätter fyllda av kamp, bitter kamp, mot påträngande rättor — de feta schweiziska, de små svartmuskiga belgiska, de spirituellt gäckande franska.

Vi minns dagar i sydfrankrike och norditalien, då vi i ytterlig ekonomisk misär levde på potatis, tomater och rödvin samt en och annan i det fördolda stulen majskolv. Vi minns dalen vid Cadenazzo, över vilken vi för vårt uppehälles skull sprättade dynga från sju på morgonen till sju på kvällen, tillsammans med Antonio, vårt hjärtas käre lille vän, den glade italienaren som kämpat med Paulus vid Stalingrad. Och vi minns flickan på vägen mellan Genua och Milano, hur blygt och vackert vi talade till henne uppå italienska, och hur hennes underbara ögon

glänste vemodigt då vi sade henne farväl — e adesso a rivederla, sorellina cara! — och hur tomt allting var de närmaste dagarna sedan vi skilts från henne.

Vi minns vår rent barnsliga förtjusning över den spaltlånga artikeln om oss i den lilla blaskan Courier de Val-de-Travers, och hur traktens glin i trenne dagar efteråt pepo, då vi for förbi med mjölken till le laitier: »Tu es le Suédois, n'est-ce pas?» »Oui, mon petit, je suis le Suédois!»

Vi minns hur vi kom från Genève till Paris för 2: 50, och från Genua till Roskilde för vid pass 3: 25. Vi minns en augustidag i Hamburg, med kvarter av grushögar över vilka en het sol brände, och en juni-kväll i samma stad — hur framemot midnatt kylan sänkte sig grå över ruinernas skrapade silhuetter, hur högt uppe under resterna av ett tak det kunde lysa solkigt genom ett fönster av glasfragment och tidningar; hur kall och blek och oberörd natthimlen stod som bakgrund till denna symbol för ett rikes undergång. Men vi minns också en afton i en liten katolsk kyrka i en by på Rhenslutningen, några mil norr om Koblenz — kyrkokören repeterade uppe på läktaren för söndagen, och eftermiddagssolen sköljde varm purpur över de höga fönstren med deras glasmålningar, så att apostlarnas färgade skuggor dansade på kyrkgången och Jungfru Maria log sitt blida leende, medan tiden tycktes stå stilla . . .

— Luffarsjälens tystnade, och man hörde en stund blott kuratorssjälens djupa bekymrade suckar, tills den slutligen hov upp sin röst och frågade: Har du då *intet* gott att förtälja om denne man, vars uppgift det dock är att hålla talet till hembygden? Sjöng han aldrig ut sin trängtan till Violon från Flen — kvad han aldrig den rolösa hemlångtans klassiska strofer: Vi har varit på turné, vi har kommit lit' på sne — är det ingen som kan säga var vi är . . .?»

Luffarsjälens grunnade länge, och slutligen sade han tveksamt: »Ja, det var ju en gång . . . Det var en het julisöndag i Paris som han låg på gräsmattan utanför Maison Suédoise i Cité Universitaire. Det skulle nog aldrig ha hänt något, om han inte plötsligt upptäckt att han låg och plirade upp mot himlen genom bladverket på en *björk*. Han råkade vara litet trött på luffandet just då, och då han slöt ögonen försökte han minnas hur oändligt ljust grönskimrande dagern brukade sila ner mellan julibjörkens lövverk, och sedan hur smultron doftade efter första sommarregnet. Men i det samma svepte över honom ett moln av ångor från asfalten, som kokade utanför staketet. Och då han slog upp ögonen igen såg han, att det inte var en blå himmel han hade över sig, och inga lätta sommarmoln, utan något vitt och färglöst men skarpt lysande så att det sved till i ögonen.

— Och då måtte det ha hänt något med honom, för plötsligt kände jag att han var färdig förneka mig», sa luffarsjälén.

»Nå, och sedan?», frågade hans granne, och det låg glädje i rösten.

»Ja, det låter kanske litet löjligt», sa luffarsjälén och rodnade på sitt metafysiska sätt, »men han smög sig in i biblioteket och plockade fram en gammal bekant som han slog upp, och hur det nu var, så blev han sittande och drömde en lång stund över ett par uppslagna sidor.»

»Handlade det om Tiveden? Eller om Vingåker?» frågade kuratorsjälén med spänning.

»Tja», sa luffarsjälén och skrattade litet, »det kanske inte var precis så renlärigt som du skulle vilja ha det. Men för honom låg där just då all hembygden: han såg de lätta skyarnas vandring över målarviken, han såg blommande råg och skuggornas dans i alléerna. Men vad han framför allt såg, det var en ljus sommarklänning, som fladdrade bort mellan ängens prästkragar. För — och detta är det diskutabla — dikten han läste hette egentligen »Svensk flicka», och faktiskt var för honom hela det landskap han såg framför sig endast ramen kring den där ljusa sommarklänningen och kring Henne, som bar den i hans fantasi:

Konstnärn, som stod med sin hammare färdig,
fann Dig ej värdig
marmorns kristalliska hårdhet och glans.
Över ditt anlete dagrarna segla;
ögonen spegla
skyarnas vandring och skuggornas dans.

Håret har färgen av blommande rågar.
Läpparnas bågar
skälva kring frågor, som aldrig få svar.
Fostrad och rustad, där vintrarna ruva,
tung bland de ljuva,
stark bland de späda beständigt du var.

Stilla du vandrar, där mänskorna jäkta.
Sakligt och äkta
handlar du efter din jordiska tro.
Möter du faran kan intet dig skrämja;
lugn är din stämna
tröstande bjuder den styrka och ro.

Möter du sorgen, bli orden för svaga,
utan att klaga,
leende, tigande vandrar du hän.
Möter du lyckan, blir orden dig tomma,
tyst som en blomma
talar ditt hjärta till blommor och trän.

— »Ja», sa luffarsjälén, »så såg han på tingen. Men inte kan det väl hjälpa dig med ditt hembygdstal? För sådant får man väl ändå inte blanda in i offentliga orationer?!»

»Ho vet?», sa kuratorssjälén, och nu var det han som rodnade ordentligt! »Ho vet?»

Ty när allt kommer omkring — — — visserligen var våren ännu helt ung, men det kändes ändå så tydligt . . . att Fyris is snart skulle smälta och den första grönskan börja lysa skir i Slottsbacken.

Olle Hamberl.

Uppsalastudentens historia.

Genom förhandsmeddelanden i dagspressen har redan uppmärksamheten riktats på den bok om Uppsalastudentens historia, vilken sedan en längre tid förberedes. Initiativet har utgått från Uppsala studentkårs direktion, men arbetet skall ingalunda framträda som en officiell historik över studentkåren. Det blir en bred, på grundliga förstudier byggd framställning av Uppsalastudentens öden från äldsta tider till våra dagar och beaktande studentlivets alla väsentliga sidor: levnadsförhållanden, studier, social rekrytering, nöjesliv, nationer, organisationer och föreningar, idrott och religiösa strömningar m. m. Dessutom skola särskilda förteckningar ge namnen på nationernas och de viktigaste studentföreningarnas ämbetsmän alltifrån begynnelsen. Boken kommer att bli ytterst rikt illustrerad; redaktionen anstränger sig över huvud att gestalta den till en både läsvärd och vacker produkt. Omfånget blir ungefär 500 sidor, och priset torde för inbundet ex. hålla sig vid 27 kr., dock med en betydlig nedsättning för aktiva studenter.

Under loppet av hösten 1949 blir verket tillgängligt i bokhandeln. Med dessa rader har redaktionen önskat påminna äldre och yngre landsmän om vad som är i görningen. När tiden är mogen, komma subskriptionslistor att utsändas, liksom förvisso även ytterligare meddelanden om denna Uppsalastudenternas egen historia.

Veteranerna.

Nya medlemmar.

Annell, Gunnar, Lektor, Ludvika.
Rosén, Anna, Eskilstuna (ständig).

Räkenskaperna 20/4 1948—19/4 1949.

Ingående behållning: Sv. Statens 3½ % obl. 1944 4.000 kr. 3.960:54; Å sparkassa 3.431:19; Å postgiro 196:38. Summa kronor 7.588:11.

Inkomster: Avg. av en ständ. ledam. 50:—; Årsavgifter 938:—; Räntor 202:78; Försäljn. av »Förteckn. över landsmän» 22:50. Summa kronor 1.213:28.

Utgifter: Tryckning o. exped. av 1948 års Majhälsning 1.357:45; Förvaltn.-kostn. 80:95; Bidrag t. Kuratorsarvode 100:—; Andre kurator för försälda ex. av »Förteckn. över landsmän» 22:50. Summa kronor 1.560:90.

Utgående behållning: Sv. Statens 3½ % obl. 1944 4.000 kr. 3.960:54; Å sparkassa 2.991:07; Å postgiro 288:88. Summa kronor 7.240:49.

Föreningens nämnd.

Valda ledamöter: Fritiof Söderbäck, f. d. direktör (ordf.), Martin Jansson, f. d. kommerseråd, Mauritz Carlson, f. d. direktör, Carl Wellander, bankdirektör †, Carl Cederblad, läroverksadjunkt, Sven Sernander, bibliotekarie (sekr.) †, Eric Wahlberg, förbundsdirektör (v. ordf.), Arne Furumark, docent, Lars Andér, med. lic. (tj. f. sekr.).

Självskrivna ledamöter: Dick Helander, professor, nat:s inspektor, Lennart Odeback, med. kand., nat:s Förste kurator, Jonas L:son Samzelius, förste bibliotekarie, nat:s skattmästare (fören:s skattm.).

Arsavgiften för 1949.

Arsavgiften till Veteranerna är fortfarande blott 3 kronor. Ständig ledamot erlägger minst 50 kronor; understödjande ledamot minst 100 kronor.

Nämnden hoppas även detta år att ledamöterna insända sina avgifter genom insättning på postgirokonto nr 25906 för Södermanlands-Nerikes Nations Veteraner, Uppsala. Helst före första maj. Inbetalningskort bifogas.

Förbättring av Veteranernas ekonomi.

Avgifterna till Veteranerna fastställdes 1927 och ha sedan icke ändrats. Däremot har penningvärdet i hög grad förändrats i negativ riktning under denna tid. Majhälsningens tryckning och expediering kostar nu dubbelt så mycket som före kriget. Behållningen var den 16 april 1947 8.099: 37 kr.; i fjol var den 7.588: 11 kr.; i år är den 7.240: 49 kr. Eftersom föreningen i avgifter av ständiga och stiftande ledamöter mottagit 6.950 kr. bör behållningen icke få sjunka ytterligare. Innan en definitiv höjning av avgifterna beslutas böra vi emellertid anstränga oss att öka antalet medlemmar eller minska utgifterna. Det sista går ut över Majhälsningen. De som uppskatta sin Majhälsning kunna stödja den genom att självmant höja sina bidrag och genom att skaffa nya medlemmar. Redaktionen och skattmästaren få samtidigt söka pressa ner utgifterna.